Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat | פרייז 20 גראשען!

היינט 8 זייטען

נייעס פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 16/1311 | Łódź, Środa 18 Stycznia 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, כד טבת תרפ"ח | Nr. 16/1311

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 71-24. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

פוילישרוסישער האנדעלס-אפמאך

ווערט צוגעגרייט דורך טשיטשעריז'ען אין מאסקווע.

ר'יגע, 17. (אט"ע). אין קאמיסאריאט פאר אויסערן-ענינים אין מאסקווע קומט פאר אונטער דער לייטונג פון טשיטשערינען א לעבהאפטיגע ארבייט איבער דער צוגרייטונג פון א פראיעקט פאר א פויליש-סאוויעטישען האנדעלס-אבמאך. די סאוויעטישע בלעטער אונטערשטרייכען, אז רוסלאנד איז גרייט צו שליסען אזא אבמאך אונאבהענגיג פון נישט-אגרעסיע-פאקט.

פראנקרייכס תשובה
אויף דער שלום-נאטע.

פאריז. 17 (אטע) דער פראנצויזישער ענטפער אויף דער לעצטער נאטע פון די פעראייניגטע שטאטען וועגען אנ'אנטי-קריגס-אפמאך זאל אפגעשיקט ווערען ביז פרעזידענט קולידזש וועט קומען פון פאן-אמעריקאנישען קאנגרעס אין האוואנא.

עקזעקוציע איבער א פראפעסאר און סטודענט אין פעקין.

לאנדאן, 17. (ספ. טעל.) נעכטען איז אויסגעפיהרט געווארען אין פעקין די טויט-שטראף-עקזעקוציע איבער א פראפעסאר און א סטודענט, וועלכע זענען געווען בעשולדיגט אין קאמוניסטישער פראפאגאנדע. די פער'-משפט'ע האט'מען פריהער ארומגעפיהט איבער דער שטאט. די עקזעקוציע איז געמאכט געווארען עפענטליך.

דער סענסאצ. כאבאר-פראצעס איןווארשא.

די בעאמטע פון אויספארשונגס-אמט פאר'ן געריכט.

ווארשא, 17. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). דער פראצעס געגען די געוועזענע לייטערס פון ווארשאווער אויספארשונגס-אמט קורנאטאווסקי, דאביעצקי און אנדערע ווערט וואס ווייטער אלץ מעהר סענסאציאנעל פאר'ן געריכט געהען פארביי איינער נאכ'ן אנדערען עדות, וועלכע דערצעהלען, ווי אזוי מ'פלעגט פון זיי ארויספרעסען און אויסשאנטאזשירען געלד. איינע פון די עדות קינא-ארטיסטקע מארעלי (מאריא אפפעלבוים) האט דערצעהלט, ווי ס'איז ביי איהר צונע'גנב'עט געווארען א ברילאנטענע בראשקע, וועלכע זי האט בעקומען פון איהר געליבטען בראניסלאוו גאלדפעדער (יאפאנישער קאנסול). זי האט נישט געוואלט דערצעהלען דעם געליבטען וועגען דער גנבה און האט זיך געווענדעט צום אויספארשונגס-אמט. דארט האט מען פון איהר פערלאנגט 5000 זל. זי האט ערקלערט, אז מעהר פאר 3000 זל. קאן זי נישט געבען. מ'האט איהר ארויסגערופען און געוויזען א פערברעכער-אלבאם, אבער דער פערשוין, וועלכען זי האט געהאט פערדעכטיגט, האט מען נישט געוויזען.

עס זענען פערהערט געווארען א רייה פערזאנען, וועלכע זענען פעררעגיסטרירט אין דער קארטאטעקע פון אויספארשונגס-אמט. זיי דערצעהלען, אז נישט-ווי, נישט-ווען פלעגט מען זיי ארעסטירען און פאר אויסקויף-געלד בעפרייען.

דעם עדות קאוואלסקי, וועלכער איז צווישען די גנבים בעקאנט מיט'ן צונאמען „קאוואל", פלעגט מען פערהאלטען א 2—3 מאל אין חודש און יעדעסמאל האט ער זיך געמוזט „אויסקויפען" ביים גנב מארטשאק, וועלכער פלעגט די גנבים דערקענען און פלעגט זאגען אז דאס געלד נעהמט ער פאר רוטקעוויטש'ן.

דעם עדות גאלעצקי האט מען אויך פיל מאל פערהאלטען, יעדעס מאל האט ער געטוזט צאהלען 20—30 זל. גאך א גנבה אין א באר האט זיין פרוי בעצאהלט אין אויספארשונגס-אמט 300 זלאטעס.

דעם עדות ווייסבוים האט מען ארעסטירט 69 מאל. אויב ער האט געהאט ביי זיך 30—50 זל., האט מען איהם בעפרייט, אויב נישט—האט מען איהם געהאלטען א 2—3 טאג. אז מ'האט איהם ארעסטירט אין פראגע, האט ער „געהערט" צו רוטקעוויטש'ן, אין ווארשא — צו מארטשאק'ן. איינמאל האט מען איהם פערהאלטען אין חתונה-טאג פון זיין שוועגערין. מארטשאק האט פערלאנגט מ'זאל איהם קויפען פאר זיין פרוי א טוץ זיידענע זאקען. ווייסבוים האט די זאקען געקויפט און איז געווארען בעפרייט. דער עדות האט געהאט געבעטען מארטשאק'ן, ער זאל ארויסקריגען פון דער קארטאטעקע זיין קארטע. מארטשאק האט די זאך ערלעדיגט פאר 1000 זל. דעם עדות האט מען געהאט פערהאלטען אויפ'ן וואקזאל. ער האט געגעבען דעם פאליציאנט 30 זל. און איז בעפרייט געווארען. דער עדות האט איינגעקלאגט דעם פאליציאנט פאר נעהמען כאבאר, אבער קיין פראצעס איז נישט פארגעקומען, דאגעגען האט מען ווייסבוים'ען צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט.

נאטעס פון פוילען און ליטע

וועלען פערעפענטליכט ווערען סוף וואך'

קאוונא, 17 (ספ. טעל.) דער ספעציעלער שליח פון דער פוילישער רעגירונג אדאם טארנאווסקי איז היינט אין דערפריה אפגעפאהרען פון קאוונא. מארגען אינדערפריה פאהרט ער פון ריגא קיין ווארשא.

בערלין, 17 (ספ. טעל.) די בערלינער ראדיא-סטאציע בעשטעטיגט די ידיעה, אז דער ענטפער פון דער קאוונער רעגירונג ענטהאלט אנ'אפזאג צו רעגולירען דעם גרעניץ-פערקעהר. דאגעגען א הסכמה צו אונטערהאנדלען וועגען פאסט-, טעלעגראף- און טעלעפאן-פערקעהר.

ווארשא, 17 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די נאטעס צווישען פוילען און ליטע וועלען פערעפענטליכט ווערען צום סוף וואך. אויב די ליטווישע נאטע וועט שאפען א באדען פאר אונטערהאנדלונגען, וועט די פוילישע דעלעגאציע נאך סוף די וואך אפפאהרען קיין ריגע.

צוויי שטעדט פערניכטעט

מורא'דיגע קאטאסטראפע אין ארגענטינא.

בוענאס-איירעס, 17. (ספ. טעל.) איבער די שטעדט אזלו און לאבריא אין ארגענטינא האט זיך פאראיבערגעטראגען א מורא'דיגער ווינד-שטורם. ביידע שטעדט זענען כמעט אינגאנצען פערניכטעט געווארען. די צאהל מענשליכע קרבנות בעטרעפט עטליכע הונדערט.

א גראנדיעזער קאמוניסטישער פראצעס.

ביאליסטאק, 17 (א. וו.) דעם 7-טען פעברואר וועט זיך דא אנהויבען דער פראצעס געגען 133 פערזאן, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין געהערען צו דער קאמוניסטישער פארטיי. דער בעשולדיגונגס-אקט פערנעהמט 419 זייטען. עס זענען ארויסגערופען געווארען 200 עדות. דער פראצעס וועט מסתם דויערן 2 חדשים. 88 בעשולדיגטע זיצען אין טורמע.

פאליציאנט דערשיסט צוויי פשאדאווניקעס און בעגעהט זעלבסטמארד.

סטאניסלאוואוו, 17 (טעלעפאניש) אין פאליציי-קאמענדע אין באהאראדטשאן איז היינט אין דערפריה אריינגעקומען דער פאליציאנט באלעסלאוו פאיאק און נישט רעדענדיג קיין ווארט, האט ער פון א רעוואלווער דערשאסען די פשאדאווניקעס שעליגאווסקי און סאבאלעווסקי און דאן זיך אליין. די סיבה איז, וואס ער איז געווען בעשטראפט אויף 7 טאג ארעסט.

סענסאציאנעלער פראצעס אין בערלין.

בערלין, 17 (אטע) דא האט זיך אנגעהויבען דער סענסאציאנעלער פראצעס געגען באנקיר קונערט; ער ווערט בעשולדיגט אין אונטערקויפען צוויי בעאמטע, וועלכע האבען איהם געהאלפען צו פערניכטען די אקטען פון א פראצעס, וואס איז געגען איהם פערפיהרט געווארען.

היינט און פאלג. טעג! היינט און פאלג. טעג!

דער גרעסטער פילם פון דער וועלט!

די שקלאפין פון שאנכיי

אין דער הויפט-ראלע:

BERNARD GOETZKE.

511

א הערצליכען מז"ט ווינשען מיר אונזער חבר

שלמה ווישעגראדזקי און פרוי

צום געבורט פון זייער ניי-געבוירענעם זוהן.

מיר ווינשען זיי א גרינגע ערציהונג.

די פערוואלטונג פון לאסט-וועגען-בעזיצער ביים פאלקס-הויז, זאוואדזקא 5.

507

מארגען, דאנערשטאג, 10 א זייגער פריה קומט פאר אויפ'ן בית-החיים צום ערשטען יאהרצייט פון מיין ליבען מאן און פאטער

נ"ע ישראל יהודה ב"ר יהושע נ"י קוטנער

א הזכרה און די ענטהילונג פון דער מצבה, צו וועלכער עס לאדעט איין אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע

די אין טיפען טרויער פערבליבענע

פרוי און קינד.

506

ס'ווערט אנגענומען אויף

לוין-ארבייט

אויף 10 ענגלישע גלאטע שטיהל 43-ער. אפערטען אין אדמיניסטראציע אונטער „ביליג".

508

אונזער מיטגליד דעם ה' יעקב משה בערמאן,

צוליב דעם טויט פון זייער טאכטער

סאלישא

דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען ביילייד.

Związek Ekspedytorów Transportowych m. Łodzi.

509

טשעמבערלען זאל קומען קיין ווארשא

ער וויל שטודירען דאס מזרח-פראבלעם.

ב ע ר ל י ן, 17 (ספ. טעל.) פון זיכערע קוועלען אינפאָרמירט מען, אז קיין וואַרשע וועט אין מאַי קומען דער ענגלישער אויסערן-מיניסטער טשעמבערלען.

זיין רייזע קיין וואַרשע האָט דעם ציל פערזענליך אויסצופאָרשען דאָס מזרח-פראָבלעם, ווי אויך זיך צו פערשטענדיגען מיט'ן מאַרשאַל פילסודסקי און מיט די מיטגלידער פון דער פוילישער רעגירונג.

(פון וואַרשע איז נאָך ביז איצט נישטאָ קיין בעשטעטיגונג פון דער ידיעה).

אַ יוד פעראורטיילט פאַר בעטייליגען זיך אין די עקסצעסען אין גרויס-וואַרדיין.

ב ו ק אַ ר ע ש ט, (י.ט.א.) די „דימי-ניאַצא" פערעפענטליכט פאָלגענדע סענ-סאַציאָנעלע ידיעה: צווישען די פער-אורטיילטע פאַר די עקסצעסען אין גרויס-וואַרדיין געפינט זיך אויך אַ יוד יוסף בלאַאו.

בלאַאו איז אַ פוטבאַליסט, און בשעת די עקסצעסען האָט ער אויף דער גאַס בעגעגענט דעם סטודענט ברעגאַריאַנו, מיט וועלכען ער האָט צוזאַמען געדינט אין מיליטער און זיך בעפריינדעט. דער-ווייל האָבען די סטודענטען אַרומגערינ-געלט אַ יוד און גענומען איהם שלאָגען. בלאַאו האָט געבעטען גרעגאָריאַנו, ער זאָל זיך אָננעמען פאַר דעם געשלאָגע-נעם און מען האָט דעם יוד אָפגעלאָזט. אינצווישען איז אָנגעקומען דער פרע-פעקט, וועלכען די סטודענטען האָבען אויפגענומען מיט אַנ'אָוואַציע. בלאַאו איז געשטאַנען אין אַ זייט. דער פרע-פעקט האָט איהם אויפגעפאָדערט זיך לעגיטימירען. אויפ'ן צווייטען טאָג האָט מען איהם אַרעסטירט אַלס... אַנטיילנע-מער אין די עקסצעסען. איצט איז ער פעראורטיילט געוואָרען אויף 5 חדשים אַרעסט.

דער ענטפער פון דער רומענישער רעגירונג

אויפ'ן בעריכט פון דער אמעריקאנער שטודיען-קאמיסיע.

ב ו ק אַ ר ע ש ט. (י.ט.א.) די רומענישע רעגירונגס-בלעטער טיילען מיט, דאָס די רומענישע געזאַנדשאַפט אין וואַשינגטאָן האָט פערעפענטליכט אַ ספעציעלען קאָמוניקאַט אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן בעריכט פון דער אַמעריקאַנער שטודיען-קאָמיסיע וועגען דער גרויזאַמער בעהאַנדלונג פון די רעליגיעזע מינ-דערהייטען און בעזונדערס פון די יודען אין רומעניען. דער קאָמוניקאַט פער-רופט זיך קודם-כל אויף די גינסטיגערע פעסטשטעלונגען פון אַנדערע אויסלענ-דישע בעזוכער אין רומעניען. ווייטער ווערט אינ'ם קאָמוניקאַט געזאָגט, אַז די אַמעריקאַנישע שטודיען-קאָמיסיע שטיצט זיך אויסשליסליך אויף ערקלערונגען פון די עיהרער פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען, וועלכע זענען „פאַרטייאיש און פאַלש". די געזאַנדשאַפט רעקאָמענדירט „אין די אינטערעסען פון אינטער-נאַציאָנאַלען שלום", אַז מען דאַרף זיין פאָרזיכטיג ביים אויסוועהלען דעלעגאַצ-יעס צו שטודירען די רומענישע פראַגען.

אָפקלאַנגען פון דער שענדונג פון יודישען בית-עולם אין פיאטרא-געאמצע.

ב ו ק אַ ר ע ש ט. (י.ט.א.) די פאָליציי אין דער שטאָט פיאטרא-געאַמצע, וואו עס איז לעצטענס געשענדעט געוואָרען דער יודישער בית-עולם, האָט אַרעס-טירט אַ געוויסען וואַסיליו, וועלכער ווערט בעשולדיגט אַלס אָנפיהרער פון דער באַנדע, וואָס האָט געשענדעט דעם בית-עולם.

דאָס בילדונגס-מיניסטעריום האָט דע-לעגירט קיין פיאטרא-געאמצע אַ שול-אינספעקטאָר פעסטצושטעלען צי שילער האָבען זיך בעטייליגט אין דער פראַ-פאַנירונג פון בית-עולם. אין פאַל, ווען אַזעלכע וועלען ענטדעקט ווערען, זאָ-לען זיי ווערען אויסגעשלאָסען אויף שטענדיג פון אַלע שולען פון לאַנד.

ראַבינער ד"ר נעמיראָווער האָט זיך געווענדעט מיט אַ הייסען בריף צום רומענישען פאַטריאַרך ד"ר מיראָן קריסטיאַ, בעטענדיג איהם זיך אָננעמען פאַר דער בעליידיגונג פון די יודישע רעליגיעזע געפיהלען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער שענדונג פון יודישען בית-עולם אין פיאטרא-געאמצע.

עקס-קייזער ווילהעלם וויל בייטען זיין וואוינארט.

ב ע ר ל י ן, 17 (ספ. טעל.) די קאָמו-ניסטישע „וועלט אַם אַבענד" גיט אי-בער אַ ידיעה, אַז אין דער לעצטער צייט האָבען זיך פאַרשטעהער פון געוו. קייזער ווילהעלם געווענדעט צו פער-שידענע בעדייטענדע פערזענליכקייטען און פערשידענע אַמטען אין ענגלאַנד וועגען ענדערען דאָס וואוינאָרט פון קיי-זער ווילהעלם. דער קייזער וויל אַנ'-ערלויבניש אַרויסצופאָהרען פון האָלאַנד און בעזעצען זיך אין אַנ'אַנדער אָרט.

צוגאב צו די בעאמטען-גאַזשעס.

וו אַ ר ש אַ, 17 (טעלעפאָניש) ווי מען אינפאָרמירט אונז, איז אין די רע-גירונגס - קרייזען בעשטימט געוואָרען דער צוגאָב פאַר בעאַמטע אויפ'ן ער-שטען קוואַרטאַל 1928; דער צוגאָב דאַרף אויסמאַכען 45 פראָצענט פון דער גאַזשע און וועט אויסגעצאָהלט ווערען אין צוויי ראַטעס. די ערשטע ראַטע וועט אויסגעצאָהלט ווערען אין סוף יאַנואַר, די צווייטע אין אָנהויב מערץ.

געשאסען אין א צוג.

וו אַ ר ש אַ, 17 (טעלעפאָניש) אין פערזאָנען צוג נומער 625 צווישען נאָ-ווידוואָר און מאָדלין האָבען אונבעקאַנ-טע פערברעכער אויסגעשאָסען עטליכע מאָל פון רעוואָלווערן. די קוילען האָ-בען דורכגעשלאָגען די פענסטער און געבליבען שטעקען 'אין די ווענט. צום גליק איז נישט געווען קיין מענש-ליכע קרבנות.

ארטאדאקסישער קאנגרעס אין ווין.

וו י ן 17 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) דער בעקאַנטער אגודה'שער עסקן פנחס קאָהן האָט מיטגעטיילט, אַז אין אויגוסט חודש זאָל אין ווין אָפגעהאַלטען ווערען אַ קאָנגרעס פון דער כנסיה גדולה פון דער „אגודה".

קרן היסוד אין דעצעמבער.

י ר ו ש ל י ם 17 (טעלעפאָניש דורך י.ט.א) די הכנסה פון קרן-היסוד אין פערלויף פון חודש דעצעמבער האָט בעטראָפען 40294 פונט שטערלינג.

יודישע קאטעדרע אין אמע-ריקאנער אוניווערזיטעט.

נ י ו - י אָ ר ק, (י.ט.א.) ה' בערנאַרד פלעקסנער, אַ בעקאַנטער ניו-יאָרקער אַדוואָקאַט, האָט בעשטימט אַ סומע געלד צו אויסהאַלטען אַ וויסענשאַפטליכע קאַ-טעדרע אויפ'ן אוניווערזיטעט, אין נע-שוויל, צום אָנדענק פון זיין ברודער, דעם יודישען וויסענשאַפטסמאַן, אברהם פלעקסנער.

יעקב דיזענהאף — בעלגישער וויצע-קאנסול.

י ר ו ש ל י ם, (י.ט.א.) דער געוועזע-נער בירגערמייסטער פון תל-אביב, דער בעקאַנטער כלל-טוער ה' יעקב דיזענהאָף איז בעשטימט געוואָרען אַלס בעלגישער וויצע-קאָנסול אין ארץ-ישראל.

גע'פסל'ט די וואהלען צו דער יודישער קהלה אין לייפציג.

ל יי פ צ י ג, (י. ט. א.) די טעג איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון לייפציגער קאָנטראָל-געריכט, וועלכעס האָט גע'-פסל'ט די וואַהלען צו דער יודישער קהלה אין לייפציג, וואָס זענען פאָרגע-קומען דעם 27-טען נאָוועמבער פ. י.

דער טעראר געגען די אונגארישע יודען.

ב ו ד אַ פ ע ש ט. (יט"אַ). פיל אונגאַרישע יודען בעקומען כסדר דראָהונגס-בריף, אונטערגעשריבען דורך דער „נאַציאָנאַלער פאַרטיי" אין וועלכע זיי ווע-רען אויפגעפאָדערט, אַלס בעוויז דאָס זיי זענען אמת'ע אונגאַרן, זיך ווענדען מיט אַ מעמאָראַנדום צו דער רעגירונג, ווי אויך צום פעלקער-בונד געגען יע-דער ענדערונג פונ'ם נומערוס-קלאַוזוס-געזעץ. אין געגענטייל דראָהען די מחברים פון די בריף מיט אונ'ברחמנות'דיגע נקמה מצד דער „נאַציאָנאַלער פאַרטיי".

אמעריקא וועט נישט צולאזען עמיגראנטען

פון לענדער, וואס נעהמען נישט צוריק זייערע בירגער.

וו אַ ש י נ ג ט אָ ן, 17. (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) אין אַמעריקאַנער קאָנגרעס איז שוין אַריינגעטראָגען געוואָרען דער געזעץ-פראָיעקט וועגען אָפשטעלען די אימיגראַציע אויף 7 יאָהר פון די לענדער, וועלכע זאָגען זיך אָפ צוריק אַריינצו-לאָזען זייער אייגענע געוועזענע בירגער, וואָס ווערען צוריקגעשיקט פון אַמעריקאַ.

דער דאָזיגער געזעץ איז געווענדעט געגען רוסלאַנד, לעטלאַנד און טשעכאָ-סלאָוואַקיי.

אויב דער דאָזיגער געזעץ זאָל אָנ-גענומען ווערען, וועלען אין דער ערש-טער רייהע ליידען די יודישע עמיגראַנ-טען פון די דאָזיגע לענדער.

100 מיליאן דאלאר

נייע אמעריקאנער הלואה פאר עסטרייך.

וו י ע ן, 17. (ספ. טעל.) אין וויען ווייל׳ען איצט פאָרשטעהער פון מאָרגאַנס באַנק, כדי צו קומען אין קאָנטאַקט מיט דער עסטרייכישער רעגירונג וועגען אַ נייער הלואה פאַר עסטרייך. ס'האַנדעלט זיך דערווייל וועגען דעם, אויף וואָס די הלואה זאָל פערנוצט ווערען. די סומע פון דער הלואה זאָל בעטרעפען 100 מיליאָן דאָלאַר. די דאָזיגע סומע זאָל אויסגעצאָהלט ווערען דער עסטרייכי-שער רעגירונג אין פערלויף פון 5 יאָהר.

קאנפערענץ פון פוילישע קאנסולען אין בערלין.

ב ע ר ל י ן, 17 (ספ. טעל.) נעכטען איז אין בנין פון דער פוילישער גע-זאַנדשאַפט אין בערלין פאָרגעקומען אַ בעראַטונג פון אַלע פוילישע קאָנסולען, וואָס אַמטירען איצט אין דייטשלאַנד. ס'זענען בעטראַכט געוואָרען פראַגען, וואָס האָבען אַ שייכות מיט דעם פונק-ציאָנירען פון די פוילישע קאָנסולאַטען אין דייטשלאַנד. דאָס פעראייניהייטליכען דעם סיסטעם פון אַרויסגעבען וויזעס, דער אופן פון דער קאָרעספאָנדענץ מיט דער מאַכט, בירגערשאַפט פראַגע און אַנדערע אַדמיניסטראַטיווע פראַגען.

יודען ווערען שוין צוגעלאזט צו דער מערת-המכפלה

י ר ו ש ל י ם, (י. ט. א.) די מערת-המכפלה, וועלכע געפינט זיך אין חברון אונטער אַ מאָשעוועט, ווי בעקאַנט, שטאַרק אָפגעהיטען דורך די מחמד'-אַנער, וועלכע לאָזען נישט צו צו דעם אָרט קיין „נישט גלויביגע"-יודען אָדער קריסטען. דאָס געשעהט שוין אַזוי זייט די מחמד'אַנער האָבען עראָבערט ארץ-ישראל. דאָס צוקומען צו דער מערת-המכפלה איז געווען פערבונדען מיט גרויס געפאַהר מצד די מחמד'אַנישע פאַנאַטיקער. איצט איז אַריינגעטרעטען אַנ'ענדערונג, און די מערת-המכפלה איז געעפענט געוואָרען פאַר טוריסטען אָהן אונטערשיד פון גלויבען.

דאָס איז געשעהען, לויט אַ בעשלוס פון מוסולמענישען אויבערשטען ראַט. אין די לעצטע יאָהרען האָט בלויז איין איינציגער יוד בעזוכט די מערת-המכפלה. דאָס איז דער געוו. נציב-העליון פון ארץ-ישראל, סיר הערבערט סעמיועל.

אַ נייע פאַלעסטינא-געזעלשאַפט אין לאָנדאָן.

ל אָ נ ד אָ ן. (י.ט.א.) דאָ האָט זיך געגרינדעט אַ נייע געזעלשאַפט צו שטי-צען די יודישע קאָלאָניזאַציע אין ארץ-ישראל. די נייע געזעלשאַפט האָט די אויפגאַבע איינצוקויפען ערד אין ארץ-ישראל און אָבטרעטען די ערד אויף גינסטיגע בעדינגונגען קאָלאָניסטען גרו-פע און איינצעלנע פערזאָנען, כדי אַזוי-ארום ווירקזאַם אונטערשטיצען די שטאָטיטע און לאַנדווירטשאַפטליכע קאָ-לאָניזאַציע אין ארץ-ישראל. דער אָנ-פאַנגס-קאַפיטאַל פון דער געזעלשאַפט בעטרעפט 3000 פונט. די לייטונג פון דער געזעלשאַפט בעשטעהט פון די ה"ה ריבלין, מ. לעווענע, מ. כייקין, ה. אַראָנזאָן און אַנד.

נייעס פאר לאדז! בעקאנטמאכונג. נייעס פאר לאדז!

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט דעם געעהרטען פובליקום, אַז דאָס

פעראייניגטע קאלעגיום פון

פאטאגראפען-אנגעשטעלטע

האָט ערעפענט אין לאדז, קאנסטאנטינער 33 (פראָנט, 2-טער שטאָק) אַ ספעציעלע ווערקשטעל פון פערגרעסערונגס-בילדער (פאָרטרעטען).

אַנ'אָריגינעל פאָרטרעט, דאָפעלט רעטושירט 35X45 צום פּרייז פון 8 זל. אַ שטיק. כדי צו בעקענען דאָס געעהרטע פובליקום מיט אונזער קינסטלערישער אַרבייט, מאַכען מיר אַ פּראָבע-פאָרטרעט דיזעלבע גרויס צום פּרייז פון 3 זל. אַ שטיק. עס ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי אויפנאַהמען אין דער שטאָט, ווי אויך אַלע אַרבייטען, וואָס האָט אַ שייכות מיט דעם פאָטאָגראַפיע-פאַך.

אַכטעט נישט, וואָס די פּרייזען זענען שטוינענד ביליג, נור קומט און איבערצייגט אייך! דאָס אַטעליער איז אָפען טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוועגד.

Kolegjum Pracowników Fotograficznych w Łodzi,

Konstantynowska 33, front, II piętro. 909

פערלאַג ב. קלעצקין, וואַרשע.

י. י. זינגער.

שטאל און אייזן

(ראמאן)

אינ'ם ראָמאַן ווערט געשילדערט די מלחמה- און אָקופּאַציע-צייט. עס ווערן אַרויסגעפירט פיל טיפן און געשטאַלטן: יידישע, פוילישע, רוסישע און דייטשע. סנעמט אַרום אויך די צוואַנגס-אַרבעט ביז דעם אויסברוך פון דער רוסלענדישער רעוואָלוציע.

346 זייטן! :-: שיין געדרוקט!

פּרייז 8.50 גילדן.

– אַדרעס: –

BYCHER, Warszawa Nalewki 2a

PERFUMERJA

J. Drukier, Łódź

ULICA ZAWADZKA 11

עמפפעהלט א רייכען אויסוואַהל

פון די נייעסטע פערפומען,

טואלעט-זייפען, קרעמען, פודער,

קעלנישע בלומען-וואַסערן ווי אויך אַלערליי

קאָסמעטיק צו קאנקורענץ-פרייזען

פאַר ענגראָסיסטען ראַבאַט

בעמ.: פודער קאָטי און הוביגאַן אויף דער וואָג

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז.
18 יאנואר 1928.

דימיסיע
פון פראפעסאר קוזא.

פון בוקארעשט מעלדעט מען:

ס'איז פערעפענטליכט געווארען א דעקרעט וועגען אפזאגען פון זיין שטעלע דעם פראפעסאר קוזא פון דעם יאסי'ער אוניווערסיטעט.

ווי בעוואוסט, איז דער דאזיגער פראפעסאר א זעהר בעקאנטער פערשוין, און ער האט זיך מיט זיין אנטיסעמיטישער טעטיגקייט שטארק פאפולער געמאכט צווישען יודען —

ער האט זיך אונז דארט שטארק געלאזט פיהלען אלס הויפט-אנפיהרער פון די רומענישע אנטיסעמיטען, און דאס האט ער טאקי צום מעהרסטען משפיע געווען די רומענישע סטודענטען, אז זיי זאלען מאכען פאגראמען אויף יודען.

דער דאזיגער פראפעסאר האט זיין גאנצען פעדאגאגישען און וויסענשאפטליכען טעמפעראמענט געווענדט אין דער ריכטונג פון שנאה צו יודען, און זיין אנטיסעמיטישע טעאריע האט ער נישט ווי אנדערע יודען-פרעסער, אויסגענוצט אין דער פראקטיק, ער האט א דירעקטען אנטייל גענומען אין די אנפאלען אויף יודען, און ווער ווייסט, וואס א שכר ער האט גערעכענט צו בעקומען פון דעם „דאנקבארען פאטערלאנד".

איצט האט דער פראפעסאר קוזא איבערגעלעבט א שטארקע ענטוישונג:

אנשטאט בעלוינט און בעעהרט צו ווערען, האט מען איהם געמאכט אוועקצוגעהן אין דימיסיע.

איז עס, לעולם, א שטארקע ירידה פאר א פראפעסאר, וואס וועט פערלירען די אוניווערסיטעט-קאטעדרע, און דעם גרויסען „אינטעליגענטען אודיטאריום", וואס האט אוודאי מיט הנאה געשלינגען זיינע טעאריעס פון ראסען-האס און זייערע בעגרינדונגען.

ס'איז לחלוטין נישט אנגענעהם, אז די העכערע מאכט געפינט איין די טעטיגקייט פון אן'אוניווערסיטעט-פראפעסאר פאר נישט פעדאגאגיש, אבער דאך וועט זיך דער פראפעסאר קוזא טרייסטען—

אזא אויסגאנג, ווי די בעפרייאונג פון דער וויסענשאפטליכער טעטיגקייט, וועט דאך איהם געבען מעהר צייט צו געהן אין פאלק גופא, און זייהען אויף א גרעסערען שטח זיינע „אידעען".

פאר אונז איז עס א קנאפע טרייסט: נישט נאר א דימיסיע, נאר די מיתה אליין וועט דעם עיקר-ענין נישט ענדערען!

מן.

דער כאאס אויף די וואהל-פראנטען

דאס וואהל-פראגראם פון דער סאנאציע. — די מאנארכיסטען בעקומען דעם נומער 11. — די ווילנער צעכען פאר'ן סאנאציע-בלאק. — צוקער פאר'ן „קאנארעק". — דער מאנדאטען-געיעג ביי די אנהענגער פון דער סאנאציע. — פרייע הענד פאר די פאסט-בעאמטע.

ביים איצטיגען טאג האבען מיר שוין מיט מזל 10 מלוכה-ליסטעס: 1) אונפארטייאישער בלאק פאר מיטארבייטערשאפט מיט דער רעגירונג, 2) פפ"ס, 3) „וויזוואלעניע", 4) „בונד", 5) פועלי ציון, 6) אוקראינישע ווירטשאפטליכע פעראייניגונג („אונס"), 7) נ. פ. ר. רעכטע. 8) אוקראינישע לינקע ארגאניזאציע „סעלראב", 10) פויערים-פארטיי, און ענדליך, אויך א נומער 11—די מאנארכיסטען.

אבער א פנים, אז דאס איז נאך קיין דריטעל נישט פון דער צאהל ליסטעס, וואס וועלען נאך אריינגעטראגען ווערען ביז'ן 24 ד. ח. מען ריכט זיך אזש אויף עטליכע און דרייסיג ליסטעס ווארום די צערשפליטערונג אויף אלע וואהל-פראנטען איז אזוי גרויס, אז פיל פון די וואס פרובען נאך ביים היינטיגען טאג, זיך צו פערבינדען מיט אנדערע וואהל-צדדים וועלען נאר מאכען שבת פאר זיך און אריינטראגען אייגענע ליסטעס, א כאאס איבעראל.

האלב-אפיציעל גיט מען איבער, אז ביי די פערשידענע סאנאציע-גרופען, וואס זענען פערטרעטען אין דעם „אונפארטייאישען בלאק פאר מיטארבייטערשאפט מיט דער רעגירונג" הערשט שלום ושלוה און אט-אט בעווייזט זיך דער וואהל-אויפרוף פון דעם דאזיגען בלאק. די „עפאקא" ווייסט זאגאר צו דערצעהלען, אז אין משך פון זונטאג איז שוין אויסגעארבייט געווארען די פראגראם-דעקלאראציע פון דעם אונפארטייאישען בלאק און אין אלע פונקטען איז שוין דערגרייכט געווארען א הסכם צווישען די אנטיילנעהמער פון דעם בלאק. די דאזיגע דעקלאראציע זאל פערעפענטליכט ווערען אין משך פון היינטיגער וואך נאכ'ן צונויפזאמלען די אונטערשריפטען ביי די בעזונדערע פערזאנען און ארגאניזאציעס, וואס ארבייטען-מיט מיט דעם בלאק, אבער בייזע צינגער זאגען, אז אויך אין דעם לאגער איז נישט אזוי שטארק דער שלום ושלוה.

און דער הויפט-ברוגז איז נישט גראד צוליב'ן פראגראם. אין דער פראגע וואלט מען שוין ווי ס'איז דורכגעקומען, ווארום סוף-כל-סוף זענען דאך אלע צדדים אין דעם בלאק מסכים אויפ'ן עיקר-פונקט, אז מען דארף שטיצען די איצטיגע רעגירונג און איהר לאזען פריי ארבייטען. די צרה איז אבער, וואס די סאנאציע איז נישט אומשטאנד צו בעפרידיגען אלעמענס אפעטיטען אויף מאנדאטען און געבען דעפוטאטען-אדער סענאטארען-שטעלעס די אלע פיהרער און סתם פערזענליכקייטען, וואס מיינען אז פאר זייער צוטרעטען צום בלאק קומט זיי דוקא א מאנדאט. אט דא איז די הויפט-צרה: די נאכפראגע אויף מאנדאטען איז א סך א גרעסערע, ווי די „פראדוקציע פון מאנדאטען"...

אזוי, צום ביישפיל, גיט מען איבער, אז די ליסטע, וואס דער „אונפארטייאישער בלאק פאר מיטארבייטערשאפט מיט דער רעגירונג" האט די טעג אריינגעטראגען, האט ארויסגערופען א גרויס אומצופרידענהייט ביי די קאנסערוואטיסטען פון „טשאס", וועלכע האלטען, אז די סאנאציע האט זיי צו-ווייניג מאנדאטען געגעבען; ביי די עטליכע דעפוטאטען פון „פיאסט" און כ. ד., וועלכע האבען איבערגעריסען מיט זייערע פארטייען, אבי צו כאפען א מאנדאטעל ביי דער סאנאציע און איצט זענען זיי עפיס נישט זיכער מיט דעם צוליב די ווייטע ערטער, וואס מען האט זיי געגעבען אויף דער מלוכה-ליסטע; ביי די געוועזענע דעפוטאטען מאליגאווסקי און דאמבראווסקי (דער לעצטער איז דער ארויסגעבער פון דער פערשפרייטסטער פוילישער צייטונג אין פוילען „קראקאווער אילוסטר. צאדז".), וועלכע זענען אריבער צו דער סאנאציע איז געווען זיכער מיט מאנדאטען, ביי די פערשידענע פרעזעסען פון פעראיינען, וואס האבען צוגעזאגט אריבערצוציהען זייערע מיטגלידער אויף דער זייט פון סאנאציע, אויב מען וועט זיי, די פרעזעסען, געבען מאנדאטען און נאך און נאך אזעלכע ענטטוישטע און אונצופרידענע.

דעריבער ווערען פון פערשידענע זייטען געפאדערט, אז די סאנאציע זאל צוריקציהען איהר אדיינגעטראגענע מלוכה-ליסטע און זי פערבייטען מיט א נייע, וואס זאל מעהר צופרידענשטעלען, און מען שמועסט טאקע, אז אזוי וועט עס געשעהן...

וואט אנבעלאנגט ביי די איבעריגע פוילישע און נישט-פוילישע פארטייען, וואס האבען נאך קיין מלוכה-ליסטעס נישט אריינגעטראגען, איז נאך די לאגע אלץ נישט קיין קלארע—זאגאר א כאאטישע, פון איין זייט האלט אין איין וואקסען דער איינפלוס פון דער סאנאציע, צו וועלכער ס'שטעהען-צו פיעל ווירטשאפטליכע גרופען, ווי למשל, די צעכען אין ווילנא, וועלכע זענען ביז איצט געשטאנען אונטערן איינפלוס פון די כאדעקעס, פיעל סוחרים-פערבאנדען, הויזווירטען-פעראיינען א. א. וו., דאגעגען

(ווייטער זעה 7-טע זייט).

פריי, ציניש, פאר דער גאנצער וועלט.
הינטער די קוליסען פון אינטערנאציאנאלען פרויען-האנדעל.

(א בריף פון בוענאס-איירעס.)

אין די צייטונגען, וואס ווערען בעדינט פון דער אסאשיאייטער פרעס, איז געווען אפגעדרוקט א מעלדונג פון לאנדאן, אין וועלכער עס זאגט זיך אומגעפעהר, אז:

אין די קרייזען, וואס שטעהען נאהענט צום פעלקער-בונד בעזונדערס צו דער קאמיסיע פאר אויספארשען דעם פרויען-האנדעל, האט געמאכט א שטארקען איינדרוק דאס אנקומען פון דער נאגע פאולא לואיזא, וועלכע האט פערבראכט צוויי יאהר אין די שטעדט פון מיטעללענדישען ים, שטודירענדיג דעם פרויען-האנדעל. שוועסטער פאולא לואיזא, וועלכע האט פרייוויליג פערלאזען דעם קלויסטער, כדי זיך צו בעקענען מיט דעם מיאוס'ען האנדעל, האט זיך נישט אפגעשטעלט פאר'ן אראפלאזען זיך ביז אין די סאמע פאסקודנע הייזער פון דער אונטערוועלט, כדי זיך מיט דעם ענין בעסער צו בעקענען.

און ווייטער. דעם אנדערען טאג איז פון דערזעלבער אסאשיאייטער פרעס פאנאנדערגעשיקט געווארען אן'אפיציעלע אפלייקענונג פון יענער מעלדונג, דאטירט פון זשענעווע. איך רעכען, אז ביי אייך האט מען דעם גאנצען ענין נישט בעמערקט, און דערפאר גיב איך איבער די דאזיגע אפלייקענונג ווארט און ווארט:

„די בעאמטע פון דער פעלקער-ליגע לייקענען מיט ענטריסטונג די נאכריכטען, וואס זענען פערשפרייט געווארען וועגען געוויסע סענסאציאנעלע מעטאדען, מיט וועלכע עס זאלען זיך כלומר'שט בעדינען די מיטגלידער פון דער קאמיסיע צו שטודירען דעם פרויען-האנדעל.

„אין די דאזיגע מעלדונגען ווערט דערמאנט דער נאמען פון דער „שוועסטער פאולא לואיזא", דערצעהלענדיג, אז זי האט פערלאזען איהר איטאליענישען קלויסטער, כדי צו שטודירען דעם פרויען-האנדעל אין די שטעדט פון מיטעללענדישען ים. די בעאמטע פון דער פעלקער-ליגע ערקלערען, אז אין דעם דערמאנטען קאמיטעט נעמען אנטייל נאר 2 פרויען. די פרינצעסין קריסטינא בענדינא פון איטאליע, וועלכע האט פריהער געהאט בעציהונגען מיט א געוויסען קלויסטער, און דר. פאולינא לואיזי, פון דעם אוניווערזיטעט אין מאנטעווידעא, וועלכע זענען ביידע בעקאנט אין אייראפא און אין לאטיין-אמעריקא.

„דער קאמיטעט דיסקוטירט איצט דעם צווייטען טייל פון זיין בעריכט וועגען פרויען-האנדעל, וועמעס טעקסט איז צוליב דער פאדערונג פון אייניגע רעגירונגען קיין מאל נישט פובליקירט געווארען.

אזוי ווייט די אפיציעלע הכחשה, ווי יעדער לעזער קאן זעהן, זענען די מחברים פון דער הכחשה צום סוף אליין מודה דאס, וואס זיי לייקענען צום אנהויב, נעמליך: די „סענסאציאנעלע מעטאדען". אבער די אפיציעלע הכחשה פון די פעלקער-בונד-טוערס האט א גאר גרויסען ווערט פאר אלע, וואס אינטערעסירען זיך מיט'ן קאמף געגען דעם פערברעכערישען האנדעל. די טוערס פון דעם פעלקער-בונד ערקלערען בפירוש אז א געוויסער טייל פון בעריכט וועגען פרויען-האנדעל קאן נישט פובליקירט ווערען צוליב דער פאדערונג פון אייניגע רעגירונגען.

אז א טייל רעגירונגען נעמען נישט אזוי ערנסט דעם קאמף געגען פרויען-האנדעל, האט מען געקאנט פערשטעהן אפילו אהן דער הודאה פון זשענעווער קאמיסיע. דער פאקט, אז די פערברעכער קענען זיך רוהיג פיהרען זייער האנדלען, קענען רוהיג ארומרייזען איבער דער גאנצער וועלט, פערגארען און „פערלאדען" זייער סחורה ביים קלענסטען ווידערשטאנד פון דער אינטערנאציאנאלער פאליצי, פון די פערשידענע שיפס-און גרעניץ-בעהערדען, ביי דער קלענסטער צאהל פון ארעסטען, אט דער פאקט בעווייזט בולט, אז א גרויסער טייל רעגירונגען מיינט נאר נישט ערנסט בעקעמפען דעם שענדליכען האנדעל. ווען די רעגירונגען וואלטען באמת וועלען בעקעמפען דעם פרויען-האנדעל, וואלטען די הענדלער ביז 24 שעה אלע געווען ארעסטירט. צי קען מען זיך פארשטעלען, אז א באנדע פערברעכער, וואס פיהרען אן'אפענע ארבייט געגען דער מלוכה-ארדנונג, זאל קענען איינגאנצען אומגעשטערט, יאהר איין, יאהר אויס פיהרען איהר ארבייט?

אין בוענאס-איירעס למשל, זענען דא עטליכע טויזענד שאנד-הייזער. אין יעדען הייזעל „אקטואירט" איין פרוי און פון יעדער אזא פראסטיטואירטער פרוי פיהרט דער וועג צו „איהר" מאנסביל, איהר אייגענטימער. צי וואלט מעגליך געווען, למשל, אז אן'ארגאניזאציע פון אקטיווע אנטי-מיליטאריסטען זאל קענען אנפיהרען איהר טעטיגקייט ביים העלען טאג און נישט אריינפאלען אין די הענד פון פאליציי שוין אין דעם ערשטען טאג פון איהר טעטיגקייט?

מען ווארפט ארויף די שולד אויף די נידריגע פאליציי-ארגאנען. די נידריגע פאליציי-ארגאנען, זאגט מען, לאזען זיך אפקויפען פון די פרויען-הענדלער — מאכט מיט זיי יד אחת. אבער די נידריגע פאליציי-ארגאנען טוען דאס, ווייל זיי ווייסען, אז די העכערע וועלען זיי דערפאר נישט צו שטארק בעשטראפען. מען קוקט דורך די פינגער. און נישט בלויז דורך די פינגער. און נישט בלויז די העכערע פאליציי-ארגאנען, נאר טאקע די העכסטע — דער מיניסטער פון אינערן, די גאנצע רעגירונג. ווען די רעגירונג וואלט וועלען בעשטראפען און מאכען אוממעגליך דעם פרויען-האנדעל. וואלט זי נישט געדולדעט קיין פאליציי, וואס מאכט יד-אחת מיט די הענדלער.

די פאליציי ווייסט אלע סודות, און לאזט זיך גוט בעצאהלען פאר'ן האלטען א סוד און אוועקקוקען אין דער זייט, ווען מען דארף.

די מיטשולד פון דער אינטערנאציאנאלער פאליציי ביים אימפארט און עקספארט פון מענשענפלייש איז ממש פיקאנט. אלבערט לאנדר ווייסט דא א סך צו דערצעהלען. וועגען זיין בוך: „דער וועג פון בוענאס איירעס" איז שוין געשריבען געווארען. אבער גראד וועגען דער מיטהילף פון דער אינטערנאציאנאלער פאליציי ביים פרויען-האנדעל דערצעהלט לאנדר גאר „פיקאנטע" זאכען.

אויף זיין וועג קיין בוענאס-איירעס בעגעגענט דער פראנצויזישער זשורנאליסט אויפ'ן שיף א יונג-פארעל — א פרויענהענדלער און זיין קרבן. לאנדר געווינט באלד דעם צוטרוי פונ'ם זשענטעלמען. זיין קרבן איז א יונגע בעשעפעניש פון 19 יאהר, וועלכע ער פיהרט מיט די פאפירען פון איהרער א שוועסטער. א נאנע ביים הייליגען וויסענטע א פאאלא... און מען קאן זיך משער זיין, אז די פראנצויזישע פאליציי, וועלכע האט ארויסגעגעבען די פאלשע פאפירען, האט דאס נישט געטון צוליב דעם הייליגען וויסענטע...

און אזוי ווערט דער פערברעכער בעגאנגען אפען, ציניש, פאר דער גאנצער וועלט. אויף דער שיף, וואו יעדער פון די אפיצירען און פון פערזאנאל ווייס ווער עס געהערט צו דער פערברעכער באנדע, מען קאן זיי און זייער סחורה, די „סחורה" ווערט בעצייכענט מיט'ן נאמען „זעק". עס זענען דא זעק פון 18 קילא און פון 20, און פון מעהר. דאס הייסט פרויען פון 18, 20 און מעהר יאהר. די „זעק" פון 18 קילא זענען פערבאטענע פראכט. זיי ווערען אפט געהאלטען אין די שיפס-געדערים, זיי זעהען נישט דאס טאגליכט. אין מאנטעווידעא, די הויפטשטאט פון אורוגוואי, ווערען די „זעק" אויסגעלאדען. אלץ געהט גלאטיג אפ. דער פרויען-הענדלער און זיין „סחורה" קענען רוהיג לאנדען. נאר ווייסט איהר וועמען די פאליציי וויל נישט אראפלאזען פון שיף, נישט אריינלאזען קיין בוענאס-איירעס? דאס איז דעם זשורנאליסט, וואס פאהרט שטודירען דעם האנדעל מיט די ווייסע שקלאפען. זיינע פאפירען זענען נישט אין ארדנונג. יא, די פאליציי קען זיך אויס אויף איהרע פארשוינען און זי פערשטעהט, ווער עס איז אן'אומגעווינשטער גאסט. און דאס פיקאנטע דערביי איז: דער פרויען-הענדלער לוסיאנא קארלעט, וואס האט געפיהרט מיט זיך די פערבאטענע סחורה, ער איז זיך משתדל ביי דער פאליציי פאר לאנדר'ן. און א דאנק דעם פרויען-הענדלער קאן דער זשורנאליסט אלבערט לאנדר, וואס קומט שטודירען דעם האנדעל פון ווייסען פלייש, אריינקומען קיין בוענאס-איירעס.

אט אזוי בעקעמפט די פאליציי דעם פרויען-האנדעל. אצינד קאן מען שוין פערשטעהן פארוואס א טייל רעגירונגען ווערען זיך אזוי שטייף געגען דער פובליקירונג פונ'ם בעריכט פון דער זשענעווער קאמיסיע צום שטודירען דעם פרויען האנדעל.

א. ל. ש.

געשלאסען די מזרחי-קאנפערענץ אין אמעריקא

נ י ו - י א ר ק, (י.ט.א.) אין באסטאן האט זיך געשלאסען די קאנפערענץ פון אמעריקאנער „מזרחי". דער קאנפערענץ איז נישט געלונגען צו בעזייטיגען די שטרייטונגען אינערהאלב דער מזרחי-ארגאניזאציע אין אמעריקא. די קאנפערענץ האט געבעטען הרב מאיר בערלין, דעם פרעזידענט פון דער מזרחי'סטישער וועלט-ארגאניזאציע, וועלכער ווייזלט איצט אין אמעריקא, ער זאל דערווייל נישט פערלאזען אמעריקא און איבערנעהמען די אנפיהרונג פון דער פארטיי.

Dr. H. Wołkowyski
זאכאדניא 57 (צעגעלניאנא 19)
טעלעפאן 37-70
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 1—2 און פון 4—8 אווענד, פאר פרויען פון 4—5 אין א באזונד. ווארטע-זאל.

דאס לאדזער לעבען

לאדז
18 יאנואר 1928

18 מיטוואך כה טבת תרפ"ח	יאנואר זון-אויפגאנג 7.46 זון-אונטערגאנג 3.49 לענג פון טאג 10.15

עקספארט אויפ'ן ווייטען מזרח.

(—) מיט עטליכע טעג צוריק האט געווײלט אין לאדז דער פוילישער פארשטעהער אין כינא ה' פינדאר אין בעגלייטונג פון פארשטעהער פון האנדעלס-מיניסטעריום.

דער פארשטעהער אין כינא האט געפארשט די מעגליכקייטען פון עקספארט פון לאדזער מאנופאקטור אויפ'ן ווייטען מזרח.

ה' פינדאר האט אפגעהאלטען א גאנצע רייהע אינפארמאציאנס-קאנפערענצען אין לאדז און איז צוריקאפגעפאהרען קיין ווארשא.

א בעקער-דעלעגאציע אין מאגיסטראט.

(§) נעכטען איז א דעלעגאציע פון די בעקערמייסטער-סעקציע ביים האנדווערקער-פערבאנד, וואוואדזקא 5, געווען ביים וויצע-פרעזידענט ראפאלסקי און בײ איהם אינטערווענירט, אז די סעקציע, וועלכע האט זיך אפגעריסען פון בעקערמייסטער-פעראיין זאל אויך האבען א פארשטעהער אין דער נײגעשאפענער סאניטאר-טעכנישער קאמיסיע פאר בעקערייען.

דער וויצע-פרעזידענט האט געענטפערט, אז ער קען זיך נישט אריינמישען אין די אינערליכע אנגעלעגענהייטען פון די בעקערס און מ'מוז אנערקענען דעם פארשטעהער פון די בעקערמייסטער, וועלכער געפינט זיך שוין אין דער סאניטארער קאמיסיע.

קאנאליזאציע

דאס ערשטע הויז, וואס איז פאראייניגט געווארען מיט דער קאנאל זאציע.

(—) פערגאנגענעם שבת איז דאס ערשטע הויז אין לאדז, פיעטריקאווער 101 פאראייניגט געווארען מיט דער שטאטישער קאנאליזאציע, די דאזיגע דאטע וועט זיכער זיין א היסטארישע אין דער ענטוויקלונג פון אונזער שטאט· דער אקט פון פערבונדען דאס ערשטע ערשטע הויז מיט דער קאנאליזאציע איז צוגעגאנגען פייערליך. דעם אקט האט אדורכגעפיהרט דער לייטער פון די קאנאליזאציע-ארבייטען ה' אינזש. סקזשיוואן אין דער אנוועזענהייט פון א רייהע העכערע בעאמטע.

א גאסט.

(—) זונטאג איז געקומען קיין לאדז דער סעקרעטאר פון אינטערנאציאנאלען פראפעסיאנעלען פעראיין פון דער דערנעהרונגס-בראנזשע ה' שיפערשטיין פון ציריך.

ה' שיפערשטיין וועט זיין דער גאסט פון די קלאסען-פעראייגען און וועט דא אפהאלטען א רייהע קאנפערענצען.

אומבעקאנטער מת

נעכטען האט „חסד של אמת" לקבורה געבראכט דעם בר-מינן חיים בארעצקי, צו וועלכען עס האט זיך קיין קרובים נישט געמאלדען די פראינטערעסירטע ווערען געבעטען צו מעלדען זיך אין „חסד של אמת", פיעטרקאווער 34.

פערשידענעם.

די פאמיליע פון געוועזענעם סאלדאט זכריה פוקס פון לאדז ווערט אויפגעפאדערט אין זייער אייגענע אינטערעסען צו הרב סגל, פאלודניאווא 25. יעדען טאג פון 9–10 פריה.

הכנות צו די סיום-וואהלען.

רעקלאמאציעס ביז'ן 30-טען יאנואר.

(§) אלע די, וועלכע זענען נישט אריינגעטראגען געווארען, צוליב וועלכע ס'איז סיבות אין די וועהלער-רשימות, האבען דאס רעכט אבצוגעבען רעקלאמאציעס אין דער קרייז-וואהל-קאמיסיע שפעטסטענס ביז דעם 30-טען יאנואר ה. י. נאך דעם דאזיגען טערמין וועלען קיין שום רעקלאמאציעס נישט אנגענומען ווערען.

וואהל-רעכט צום סענאט.

(ב) נעכטען האט די הויפט-וואהל-קאמיסיע בעקומען א זעהר וויכטיגען צירקולאר בנוגע דעם וואהל-רעכט צום סענאט. ווי בעוואוסט האט נאר דער יעניגער וואהל-רעכט צום סענאט, וועלכער וואוינט שוין א יאהר צייט אין לאדז. דער נייער צירקולאר קלערט אבער אויף, אז בעאמטע, אנגעשטעלטע און ארבייטער, וועלכע האבען געארבייט אנדערשוואו און זענען געקומען קיין לאדז נאך פאר איין יאהר האבען אויך וואהל-רעכט צום סענאט.

אנ'איינהייטליכע ליסטע.

(§) ווי מיר דערוויסען זיך, האט דער „אונפארטייאישער קאמיטעט פאר מיטארבייט מיט דער רעגירונג" בעשלאסען ארויסצושטעלען אנ'איינהייטליכע ליסטע אין דער גאנצער לאדזער וואיעוואדזטווע.

בעשטראפט א מיטגליד פון א וואהל-קאמיסיע.

(§) נעכטען האט דער פארזיצענדער פון דער הויפט-וואהל-קאמיסיע ריכטער קארווין-קאראטקעוויטש בעשטראפט מיט 300 זלאטים דעם מיטגליד פון דער וואהל-קאמיסיע פייוויש אטעלסבערג, נאוואטאוויטש 25 פאר אבזאגען זיך פון אנטײלנעהמען אין די ארבייטען פון דער קאמיסיע אהן גענוגענדע מאטיוען.

———

שוידערליכע ליבעס-טראגעדיע.

א פאליציאנט שיסט זיין געליבטע און זיך אליין.

(?) נעכטען האט זיך אין האטעל „מאנאפאל" זאוואדזקא 5, אפגעשפילט אנ'אויפטרייסלענדע טראגעדיע, וואס האט געקאסט דאס לעבען פון צוויי מענשען. זונטאג 10 אין אוועגד איז אין האטעל „מאנאפאל" געקומען דער עלטסעסטער פאליציאנט פון 5-טען קאמיסאריאט יאקוב לאזארטשוק אין דער בעגלייטונג פון אנ'עלעגאנט געקליידעטער דאמע. דער פאליציאנט איז אריין אין פארטיערניע און האט געבעטען דעם איינהאבער בערנהיים, אז ער זאל איהם פערדינגען א צימער אויף איבערצונעכטיגען. ווען ה' בערנהיים האט זיך אפגעזאגט, האט דער פאליציאנט ערקלערט, אז די דאמע איז זיין פרוי, וועלכע איז געקומען פון דער פראווינץ און אזוי ווי ער האט נישט אין לאדז קיין וואוינונג. וויל ער איבערנעכטיגען מיט זיין פרוי אין האטעל. ה' בערנהיים האט דעריבער דעם פאליציאנט פערדונגען דאס צימער נומער 50 אויפ'ן 3. שטאק. דערביי האט דער פאליציאנט צוגעזאגט דאס צימער צו פערלאזען אויפ'ן צווייטען טאג.

נעכטען ארום 1 בייטאג איז דער פאליציאנט ארויס פון האטעל און איז צוריקגעקומען ארום 4 א זייגער בעלאדענט מיט פערשידענע פעקלעך. אויף דער פראגע פון ה' בערנהיים פארוואס ער פערלאזט נישט דאס צימער, האט דער פאליציאנט געענטפערט, אז דינסטאג פאהרט זיין פרוי שוין אוועק און ער וועט אפגעבען דאס צימער.

ווען נעכטען ביז 1 א זייגער בייטאג איז קיינער נישט ארויס פונ'ם צימער, האט די דיגערשאפט אנגעקלאפט אין דער טיר. קיינער האט נישט געענטפערט. דער אינהאבער פון האטעל האט פארגעפיהלט עפ'ס שלעכטס און האט מיטגעטיילט וועגען דעם אין 5-טען קאמיסאריאט. אויפ'ן ארט איז תיכף אנגעקומען דער קאמיסאר טשעטשאק מיט עטליכע בעאמטע. וועלכע האבען אויפגעבראכען די טיר און פאר זייערע אויגען האט זיך פארגעשטעלט פאלגענדעס מורא'דיג בילד: אויף דער פאדלאגע איז געלעגען אויסגעצויגען דאס רויזען-צימער מיט א דורכגעשאסענער שלייף, נעבען איהר אויך דער פאליציאנט מיט א דורכגעשאסענעם קאפ ביידע זענען געוועזן טויט. דער פאליציאנט לאזארטשוק האט געהאט אין האנד א רעוואלווער. אויפ'ן טיש איז געשטאנען א קלאש מיט עפעל און עס זענען געלעגען אנגעשריבען עטליכע בריף, געשריבען פון לאזארטשיק'ן און דער דאמע צו זייגע קרובים און בעקאנטע, אז זיי נעהמען זיך דאס לעבען ווייל זיי האבען זיך שטארק ליב און קענען נישט חתונה האבען דערפאר, ווייל לאזארטשיק איז שוין פערהייראט.

אויפ'ן ארט פון דער שרעקליכער פאסירונג איז גלייך אנגעקומען דער קאמענדאנט ניעדזשעלסקי, פראקוראר, אויספארשונגס-ריכטער און אנד. הויכע בעאמטע. די ערשטע אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז לאזארטשיק ארבייט זייט 1923 אין 5-טען קאמיסאריאט, איז פערהייראט און וואוינט אויף זאקאנטנא 56. די דאמע איז די 23-יעהריגע העלענא טשארניצקא פון ספארנא 14 לויט אלע וואהרשיינליכקייטען האט לאזארטשיק געשאסען דער ערשטער אין דער טשארנעצקא און דערנאך אין זיך אליין. ביידע שאסען זענען געווען שטערבליכע. די טויטע קערפערס זענען נעכטען שפעט אין אוועגד אפגעפיהרט געווארען אין פראזעקטאריום צו פלמס'ען.

———

ארעסטירט א באנדיט.

וואס ווערט געזוכט שוין 5 יאהר.

(§) ערשט נעכטען האבען מיר געבראכט א ידיעה, אז דעם לאדזער אויספארשונגס-אמט איז געלונגען נאך 9 יאהר זוכען צו ארעסטירען א געפעהרליכען באנדיט אין סאסנאוויץ.

און נעכטען האט די לאדזער אויספארשונגס-פאליציי ווידער ארעסטירט א באנדיט, וועלכער האט אין יאהר 1923 אויסגעפיהרט א באנדיטען-אנפאל אויף דעם לוצקער סוחר אלטמאן. דער אנפאלער איז דעמאלס ענטלאפען און ערשט איצט נאך פיר יאהר איז די לאדזער אויספארשונגס-פאליציי געלונגען צו דערגעהען, אז דער באנדיט, וועלכער איז דעמאלס בעפאלען דעם סוחר אלטמאן וואוינט אין לאדז אויף גדאנסקא 144 אונטער א פאלשען נאמען אסקאר קראוזע.

פערגאנגענע נאכט איז קראוזע ארעסטירט געווארען אין זיין אייגענער וואוינונג און ער ווערט איבערגעשיקט קיין לוצק.

א שרעקליכער טעות.

אנשטאט בראנפען--זאלץ-זויערע.

(§) נעכטען איז דער 32-יעהריגער סטעפאן באכטאשיק, אנדזשעיא 48, אהיימגעקומען פולשטענדיג שכור. זייענדיג שטארק דורשטיג האט בארטאשיק אנגעהויבען זוכען אין די שענק און געפונען א פלעשעל מיט עפיס א פליסיגקייט. בארטאשיק איז געווען זיכער, אז דאס איז בראנפען און האט מיט איינמאל אויסגעטרונקען דעם גאנצען אינהאלט פונ'ם פלעשעל, באלד איז ער אנידערגעפאלען אויף דער ערד און געמאכט מורא'דיגע קולות פאר ווייטאג. דער ארויסגערופענער דאקטאר פון פאגאטאוויע האט פעסטגעשטעלט, אז בארטאשיק האט אנשטאט בראנפען אויסגעטרונקען זאלץ-זויערע, אין א שווערען צושטאנד האט מען בארטאשיק'ן אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פערשווענדעט שטאטיש געלד.

דאס האט געמאכט א פאביאניצער בעאמטער.

(ב) דער פאביאניצער שטאט-פרעזידענט גאצקי האט געשיקט דעם העכערען בעאמטען פון מאגיסטראט גאלוס קיין ווארשא, כדי אפצונעהמען דארט 15 טויזענד זלאטעס אויף אויסצאהלען די 13-טע פענסיע די מאגיסטראט אנגעשטעלטע.

גאלוס האט טאקע אנגענומען דאס געלד. אבער עס נישט געבראכט קיין פאביאניץ נאר אנגעהויבען צו הוליען אין ווארשא. פרעז. גאצקי האט וועגען דעם געמאלדען דעם אויספארשונגס-אמט, וועלכער האט נאך א טאג זוכען געפאקט דעם פויגעל אין איינער פון די ווארשאווער רעסטאראציעס. ביים ארעסטירען האט מען נאך געפונען 14,100 זלאטעס. 900 זלאטעס האט דער „בעאמטער" שוין געהאט פערהוליעט. נישט קוקענדיג וואס גאלוס'עס פאמיליע האט איבערגעגעבען דעם פרעזידענט גאצקי די פעהלענדע 900 זלאטעס, איז גאלוס דאך איינגעזעצט געווארען אין טורמע.

זעלבסטמארדען.

אויף ראקאטשינער 39 האט זיך נעכטען פער'סמט מיט יאדינע דער ארבייטער טאדעאוש יארדאווסקי. די פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט הילף. די סיבה פון זעלבסטמארד איז נישט בעוואוסט.

— אויף זשגאווסקא 74 האט זיך נעכטען פער'סמט מיט סובלימאט אנ'אונבעקאנטע פרוי. די פאגאטאוויע האט די זעלבסטמערדערין אפגעפיהרט אין שפיטאל אויף דרעוונאווסקא גאס. ביז-איצט איז נישט געלונגען פעסטצושטעלען דעם נאמען פון דער זעלבסטמערדערין.

— אויף זגערזשער 57 איז איבערגעפאהרען געווארען דורך אנ'אויטא די 19-יעהריגע בראניסלאווא קאראש. די פאגאטאוויע האט זי אפגעפיהרט אהיים.

— אויף נאוואמיעסקא גאס איז איבערגעפאהרען געווארען דער 62-יעהריגער בצלאל גאלדגאלד פון זגערזש. גאלדגאלד האט צובראכען א האנד. די פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין דער „זביארניא".

א דרייסטער רויב-אנפאל.

(—) נעכטען ארום 8 אין אוועגד האט אין דער הינטער-טיר פון שפייז-געוועלב פון קלאודיא שטשעפאנסקא, נאווראט 43 אנגעקלאפט עפעס א יונגער מאנספערשוין. ווען שטשעפאנסקא האט געעפענט די טיר, האט דער אומבעקאנטער געבעטען א האלבע קילא ווורשט. בעת שטשעפאנסקא האט אטגעוואויגען דעם ווורשט, האט דער יונגערמאן ארויסגענומען א רעוואלווער און פערלאנגט געלד. די דערשראקענע געוועלבערין האט ערלויבט דעם אנפאלער ארויסצונעהמען פון שופלאד 12 זלאטעס. דער אנפאלער איז ענטלאפען. די פאליציי זוכט דעם באנדיט.

צושניטען פון א צוג.

(—) אויף דער סטאציע דאבראשיץ, נעבען פעטריקאוו, איז דער 48-יעהריגער באהן-בעאמטער יאן וואיטשעכאווסקי, איבערגעפאהרען געווארען דורך א מאנעווריערענדען צוג. וואיטשעכאווסקי איז פשוט צוריסען געווארען אויף שטיקלעך.

פערזאמלונג פון פארבען-בראנזשע.

אין סוחרים-פעראיין, פיעטריקאווער 10, קומט היינט פאר א פערזאמלונג פון דער פארבען-בראנזשע, כדי צו רעגולירען די פערהעלטענישען אין דער דאזיגער בראנזשע.

———

פון קלוב פון פערבאנד פון יודישע פרויען („וויזא") אל. קאשטשושקי 21.

די פערוואלטונג פון פערבאנד מאכט בעקאנט, אז דער לייען-זאל פון קלוב איז אפען טעגליך (א חוץ פרייטאג) פון 5 ביז 10 אוועגד.

היינט קומט פאר א געז. טיי-אוועגד פאר מיטגלידער און אריינגעפיהרטע געסט אויף וועלכען ה' רעד. אוגער וועט געבען א וועכענטליכען איבערבליק פון דער פרעסע.

אלע דאנערשטאג קומען פאר אין לאקאל פון קלוב רעציטאציעס אין דער יודישער שפראך פון די שאפוגען: שלום עליכם, פרץ, אש און אנדערע. דער איינגאנג פאר מיטגלידער און אריינגעפיהרטע געסט אומזיסט.

503

Dr. PRYBULSKI
זאוואדזקא 1, טעל. 25-38.
ווענעריש אין הויט-הויט-קראנקהייטען. פענער שוואכע, בעהאנדלונג פון קורץ-ליכט (הערי אויספאל), רענטגען-שטראהלען.
נעמט אן פון 9—1 און פון 4—8 אוועגד
דאמען פון 4—5 נאכם.
ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

סענסאציאנעל=געהיימנישפולער פראצעס
וועגען מארד פון פרעזידענט ציִנאַרסקי.
קאזשימיערזש רידזעווסקי פאר'ן משפט פון לאדזער קרייז - געריכט.

נעכטען אינדערפריה האט זיך אין קרייז-געריכט אנגעהויבען דער פראצעס בעגען דעם 22-יעהריגען קאזשמיצוש רידזעווסקי, וועלכער ווערט, ווי בעוואוסט בעשולדיגט, אז ער האט דערמארדעט דעם שטאדט-פרעזידענט מאריאן צינארסקי, צוזאמען מיט אדאם וואלאשטשיק, וועלכער איז דערשאסען געווארען לויט'ן אורטייל פון שטאנד-געריכט.

דער פראצעס האט ארויסגערופען א גרויסע פעראינטערעסירונג. דארף דאך דאס געריכט אויפקלערען דאס רעזעלהאפטע געהיימניש, צי רידזעווסקי האט א חלק אין דעם בלוטיגען פערברעכען פון פרעזידענטען-מארד.

די שטימונג אין זאל איז אבער נישט אזא אנגעשטרענגטע, אזא שפאנענדע ווי בעת'ן שטאנד-געריכט. דאס פובליקום, דאס גאנצע געריכט, איז געמיטליכער,

די שטימונג ענדערט זיך נישט אויף

דער בעשולדיגטער רידזעווסק.

דאמאלס ווען מען ברענגט אריין דעם בעשולדיגטען, ווייל אויך ער איז זיכער, רוהיג.

ווען דער וואזשני בעט, אז די עדות זאלען פערלאזען דעם זאל, ווערט אין זאל א סך גרוימער, ס'געהען דאך ארויס העכער 100 עדות.

ארום 10 א זייגער ברענגט מען אריין אונטער א שטארקער שמירה, דעם בעשולדיגטען קאזימיערזש רידזעווסקי, ער איז בלאס, זעהט אויס רוהיג, געהט איצט אויך בעסער געקליידעט ווי ביים שטאנד-געריכט, און האלט זיך פעסט.

10,15 קומט אריין דאס געריכט:

פארזיצער – וויטקאווסקי, ביזיצער: ריכטער קאזלאווסקי און אלבראמסקי, פראקוראר—מארקאווסקי און פערטיידיגער- אדוואקאט ראטמאן הארטמאן.

צום געריכט האבען זיך נישט צוגעשטעלט איינגע וויכטיגע עדות. אויפ'ן פארשלאג פון פראקוראר, ווי אויך פונ'ם אדוואקאט, בעשליסט דאס געריכט צו שיקען ברענגען די עדות.

עס ווערט ערקלערט א'הפסקה.

11 א זייגער מעלדען זיך אין געריכט די געזוכטע עדות: קויפמאן קוזשאווא און אניולקעוויטש. זיי ווערען בעשטראפט צו 15 זלאטעס יעדער, ווייל זיי האבען זיך נישט געשטעלט אין דער געהעריגער צייט און דער פארזיצער טרעט צו צום לעזען דעם בעשולדיגונגס-אקט.

אין בעשולדיגונגס-אקט ווערט דערצעהלט דאס זעלבע, וואס מיר האבען שוין געבראכט אין נעכטיגען נומער.

דאס לעזען פונ'ם בעשולדיגונגס-אקט געדויערט אנדערהאלבען שעה.

אויף דער פראגע פון פארזיצער, צי אנערקענט זיך דער בעשולדיגטער פאר שולדיג, ענטפערט רידזעווסקי הויך און רדייסט:

— נ יי ן.

פארזיצער: צי איז דער בעשולדיגטער געווען גוט בעקאנט מיט וואלאשטשיקען. צי פלעגט ער קומען צו איהם אין הויז?

בעשולדיגטער: וואלאשטשיק'ען האב איך גוט געקענט. כ'בין געקומען צו איהם אין הויז, אבער נישט צו איהם נאר צו זיין פרוי...

אויף איינגע וויכטיגע פראגען פון פראקוראר ענטפערט רידזעווסקי, אז ער געדענקט נישט וועגען דעם. אויף נאך איינגע פראגען ענטפערט רידזעווסקי ווייטער, אז אין דער צייט ווען דער מארד איז געשעהען, איז ער געווען בעשעפטיגט ביי דער ארבייט אויף די שטאטישע פלאנטאציעס. דערויף ווערט ווידער ערקלערט די הפסקה.

האלב 2 א זייגער פיהרט מען אריין די עדות, דעם רב יאסעלע פיינער און 2 גלחים.

ביים אויספרעגען די עדות זייערע נעמען, גלויבען, בעשעפטיגונג און צי זיי זענען נישט געווען בעשטראפט, ערקלערט איינער, אז ער איז געווען בעשטראפט פאר געהערען צו א געהיימער געזעלשאפט.

— „וואס פאר א געזעלשאפט — פרעגט דער פארזיצער.

— צו א גנבה'שער, פאר א גנבה" — ענטפערט דער עדות.

אין זאל לאכט מען.

די קרובים פון רידזעווסקי'ן ווערען בעפרייט פון די שבועה און אלע איבעריגע עדות שווערען.

נאך דער שבועה צוטיילט דער פארזיצער די עדות אויף 3 גרופען: איין גרופע איז אויסגעהערט געווארען נעכטען, די צווייטע גרופע, ווערט אויסגעהערט היינט און די דריטע גרופע — דאנערשטאג.

דאס אויסהערען די עדות.

דער ערשטער ווערט אויסגעהערט דאקטאר סאלאוויטשיק, וועלכער וואוינט אויף אנדזשעיא 4, דארט וואו עס האט געוואוינט און איז ערמארדעט געווארען דער פרעזידענט צינארסקי. דער עדות דערצעהלט, ווי ער איז אין טאג פון מארד ארויסגעגאנגען פון זיין שטוב, פון 3-טען שטאק, ווי ער האט דערהערט דעם פערצווייפעלטען געשריי פון דעם ערמארדעטען: „זלאדזשעיע!" ווי ער איז אראפגעלאפען און געטראפען דעם פרעזידענט זיצען אנגעשפארט אין וואנד, ווי ער האט ערטיילט די ערשטע הילף, און פעסטגעשטעלט א אינערליכען בלוט-אויסגוס.

דער צווייטער עדות דאקטאר דילעצקי דערצעהלט, אז א פאר טאג נאכ'ן ערמארדען דעם פרעזידענט צינארסקי, זענען צו איהם אין אמבולאטאריום געקומען איינגע ארבייטער פון דער קאנסטאנטינער פאלעסיע זיך היילען. אין געשפרעך האבען זיי איהם אויך געזאגט, אז אט האט מען ארעסטירט זייערן א חבר אלס פערדעכטיגען אין ערמארדען דעם פרעזידענט צינארסקי, אבער רידזעווסקי האט אין דעם טאג פון מארד, 11 א זייגער געארבייט מיט זיי צוזאמען. דער דאקטאר האט זיי דעמאלס געראטען צו געהן מעלדען וועגען דעם דער אויספארשונגס-מאכט. נאך זייער אוועקגעהן אבער, האט דאס דינסט-מיידעל יוזעפא וואזשניאק דערצעהלט דעם דאקטאר, אז די בעזוכער האבען זיך אין ווארטע-צימער אפגערעדט עדות-צו-זאגען לטובת רידזעווסקי'ן.

יוזעפא וואזשניאק דערצעהלט, אז ווען זי האט געדינט ביים ד"ר דילעצקי זענען איינמאל צו איהם געקומען פאציענטען און זי האט געהערט, ווי זיי האבען צווישען זיך אפגערעדט: „מיר וועלען זאגען, אז ער האט 11 א זייגער געארבייט מיט אונז". מעהר האט זי נישט געהערט.

דער עדות קאמיסאר ניעדזשעלסקי דערצעהלט, ווי מען האט געבראכט דעם ארעסטירטען רידזעווסקי און וואו וואלאשטשיק האט אנגעוויזען אויף איהם אלס זיין מיטהעלפער אין מארד. רידזעווסקי האט זיך געווארפען אויף וואלאשטשיק'ן און איהם געוואלט שלאגען. דעמאלס האט צו איהם וואלאשטשיק געזאגט: „זיי זיך מודה, קאזשיק! איך האב שוין אלעס דערצעהלט". נאכדעם האט זיך רידזעווסקי אויך מודה געווען.

אויף די פראגען פון פראקוראר און אדוואקאט, גיט נאך דער עדות ניעדזשעלסקי צו, אז רידזעווסקי האט אויך דערצעהלט וועגען דעם, ווי ער האט אראפגעריסען דעם שלאס פון קוטנער'ס געוועלב, אז ער האט געהאט ביי זיך א מעסער און א לאם.

נאכ'ן עדות-זאגען פון קאמיסאר ניעדזשעלסקי ווערט ערקלערט א מיטאג-הפסקה ביז האלב 5.

עס ווערט דאן אויסגעהערט אלס עדות דער שעף פון דער לאדזער פאליציי אבער-קאמיסאר ווייער. ער דערצעהלט, אז וואלאשטשיק האט זיך באלד מודה געווען אין מארד, דאגעגען

רידזעווסקי האט געלייקענט

אויף דער קאנפראנטאציע צווישען ביידע האט וואלאשטשיק געזאגט צו רידזעווסקי'ן: „הער נאר דו, וואס ווילסטו זיך ארויסדרעהען, נישט דו האסט דאך איהם געשאכטען, נאר איך (יא גא זשגאלעם). רידזעווסקי האט זיך ביי די ווערטער געווארפען אויף וואלאשטשיק'ן און געוואלט איהם שלאגען. שפעטער האט זיך רידזעווסקי מודה געווען, אז ער האט זיך בעטייליגט אין מארד.

דאס געריכט הערט אויס דעם אבער-קאמיסאר איזידארטשיק, וועלכער איז דעלעגירט געווארען פון דער פאליציי צו זיין

ביי דער עקזעקוציע איבער וואלאשטשיק'ן

וואלאשטשיק, דערצעהלט דער עדות, האט בעת מ'האט איהם צוגעבונדען צום סלופ, אויסגעשריען: ביי גאט, דער'הרג'עט מיך נישט, מיך האט צו אלעמען צוגערעדט רידזעווסקי; ער האט אלץ צוגעגרייט, ער האט מיט מיר געקערעוועט. דאס זענען געווען

וואלאשטשיק'ס לעצטע ווערטער.

פשאדאווניק פאלושעק דערצעהלט פרטים, ווי אזוי רידזעווסקי איז ארעסטירט געווארען.

ווען פאליציי איז אריינגעקומען, האט ער זיך אפגערופען צו די מענשען אין שטוב: געדענקט, אז דעם 14-טען אפריל (דער טאג, ווען ס'איז פארגעקומען דער מארד) בין איך געווען ביי דער ארבייט אויף די פלאנטאציעס פון 8 ביז 11 א זייגער.

אלס לעצטער עדות איז נעכטען אויסגעהערט געווארען די 12-יעהריגע

טאכטער פון ערמארדעטען פרעזידענט

צינארסקי. זי דערצעהלט, אז צום פאטער פלעגען קומען פערשידענע מענשען און בעטען וועגען ארבייט. רידזעווסקי'ן געדענקט זי נישט. אין דעם אומגליקליכען טאג האט זי ארום 10 א זייגער בעגלייט דעם פאטער צו דער טיר. דער פאטער האט זיך מיט איהר געזעגענט און איהר געקושט. זי האט זיך אויך פערנומען אוועקצוגעהן און האט זיך אנגעטון. אין א ווייל ארום האט זי דערהערט א שרעקליך געשריי אויף די טרעפען. דאס האט גערופען נאך הילף דער ד"ר סאלאוויטשיק. מען האט, דערצעהלט דאס קינד, דעם טאטען אריינגעטראגען אין שטוב און ער איז באלד געשטארבען.

דערמיט האט זיך פערענדיגט דער נעכטיגער טאג פון פראצעס. היינט הויבען זיך די פערהאנדלונגען אן 10 אינדערפריה.

פערזאמלונג פון בעקער-מייסטער-סעקציע.

עהערנכטען איז פארגעקומען א גרויסע פערזאמלונג פון דער בעקער-מייסטער-סעקציע ביי'ם האנדווערקער-ראט זאוואדזקא 5.

אין דער אנוועזענהייט פון 40 פערזאן עפענט דער פרעזעס וויינבערג די פערזאמלונג און פערבעט אלס בייזיצענדע די ה"ה קליין און הערשליקאוויטש, דאס ערשטע ווארט נעמט ה' ל. פינגערהוט, וועלכער רעדט ארום די סבות, צוליב וועלכע עס האט געמוזט געשאפען ווערען די בעקער-מייסטער סעקציע און ווייזט אן, אז ס'איז געווען אונמעגליך צוזאמענצוארבייטען מיט דער פערוואלטונג פון פעראיין אויף פאמארסקא 15. דאן גיט ה' פינגערהוט אפ א ערקלערונג וועגען דער דעלעגאציע צום וויצע פרעז. ראפאלסקי און צום רעגירונגס-קאמיסאר.

די פראגע וועגען צעכען-געזעץ ווערט אפגעלעגט צוליב דער אבוועזענהייט פון אדוו. ווייצמאן. עס רעדען נאך די רייה: קיפערמינץ, צווילך און לוקין. די פערזאמלונג דאנקט דאן דער פערוואלטונג פון דער סעקציע פאר איהר ארגאניזאציאנעלער און אלגעמיינער ארבייט לטובת די מיטגלידער.

———

פערזאמלונג פון דער שאכער-סעקציע.

זונטאג איז פארגעקומען די אלגעמיינע פערזאמלונג פון דער שאכער-סעקציע. ה' העניג האט אפגעגעבן א בעריכט פון דער טעטיגקייט פון דער סעקציע. די סעקציע האט געגרינדעט א הילפס-קאסע מיט א קאפיטאל פון 1500 זל. די פערוואלטונג האט ביים היינטיגען טאג שוין צו דיספאזיציע 15000 זל. און הלוואות איז ארויסגעגעבען געווארען 227 צו 50 זל.

נאכ'ן בעריכט זענען פארגעקומען וואהלען, וועלכע האבען געגעבען פאלגענדען רעזולטאט:

אלס פארזיצער איז געוועהלט געווארען העניג, וויצע-פארזיצער י. וויטענבערג, מיטגלידער: ש. הורוויטש, ש. פלאצקער, ג. יאמע, מ. מיכלעוויטש, א. שטיינבערג, מ. מאשקאוויטש, ב. זעלאני און קאנישעווסקי.

———

קאמף מיט ווענערישע קראנקהייטען.

(מ) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער דעלעגאציע ביי דער געזונדהייטס-אפטיילונג פון מאגיסטראט איז אין צוזאמענהאנג מיט דער פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזידענט וועגען קאמף מיט ווענערישע קראנקהייטען, געשאפען געווארען א ספעציעלע סעקציע צו קעמפען מיט ווענערישע קראנקהייטען, אין דער סעקציע זענען געוועהלט געווארען: לאוויק ד"ר מארגאליס, ד"ר דושקעוויטש, ד"ר מיעזשינסקי, ד"ר סקוסעוויטש, ד"ר סטאווארטשיק, ד"ר מיטעלשטעט און ד"ר סטאזשינסקי.

די נאהנטסטע זיצונג פון דער סעקציע וועט פארקומען אין די ערשטע טעג פון חודש פעברואר, איינע פון די הויפט-אויפגאבען פון דער סעקציע וועט זיין דער קאמף, מיט ווענערישע קראנקהייטען דורך פראפאגאנדע און בילדונג צווישען די ברייטע מאסען.

אין די אפטייקען.
היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(§) היינט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: וואיטשיצקי, (נאפיורקאווסקא 27); דאניעלעצקי, (פיעטרקאווער 127); אילניצקי, (וואלטשאנסקא 37; ליינוועבער, (פל. וואלנאשטשי 2); הארטמאן, (מלינארסקא 1); קאהאנע (אלעקסאנדראווסקא 80.

צו אבערקאנטאר סיראטע'ס קומען קיין לאדז.

ווי ס'איז געווען פאראויסצוזעהען, האט די ידיעה וועגען אבער קאנטאר סיראטא'ס קומען קיין לאדז ארויסגערופען א פרייד ביי די פיל פערהערער פון דעם גרויסען חזן. סיראטא איז היינט צו טאג איינער פון די גרעסטע וועלט-חזנים און הערען זיין פראכטפולע שטימע איז אנ'עונג רוחני, א גייסטיגער יום-טוב.

לעצטענס איז סיראט אנגאזשירט געווארען אלס קאנטאר אין א גאנצע רייהע אמעריקאנער און ענגלישע שטעט, וואוהין ער פאהרט אפ אין די נאהנסטע טעג.

פאר זיין אפפאהרען וועט אונז אבער-קאנטאר סיראטא מהנה זיין מיט א הערליך דאווגען דעם פרייטאג צונאכטס דעם 20 יאנואר און שבת אין דער פריה, דעם 21 יאנואר אין זאל פון „פילהארמאניע".

ד"ר מיכאל וויכערט'ס
א פארלעזונג אין „אררט".

אויף דעם קומענדיגען שבת קומט קיין לאדז דער בעקאנטער טעאטער-קריטיקער, און טעאטער-טוער ד"ר מיכאל וויכערט, וועלכער וועט האלטען א רעפעראט א. ד. ט. „יודיש טעאטער אין דער גאר'ער וועלט".

דער דאזיגער רעפעראט, וועלכער איז זעהר אינהאלטסרייך, לויט זיינע טעזיסען, וועט אילוסטרירט ווערען דורך ליכט-בילדער.

די פארלעזונג וועט פארקומען שבת 12 א זייגער אינדערפריה אינ'ם זאל פון טעאטער „אררט", און ס'איז גאר קיין ספק נישט, אז ער וועט צוציהען א גרויס אודיטאריום.

אין „אררט"
היינט—„נסים מן השטים".

היינט ווערט געשפילט דער דריטער פראגראם, א. ג. „נסים מן השמים"; עס ווערט געגעבען בלויז איין פארשטעלונג —9.15 אין אווענד.

צוליב דעם אונגעהייערען ערפאלג פון דעם דאזיגען פראגראם, האט דער „אררט" דערוויל געמוזט אפלעגען די פרעמיערע פון 4-טען פראגראם.

לעצטענס האט דער „אררט" ווידער בעקומען פארשלאגען פון ווארשא (טעאטער „סקאלא", וואו עס שפילט דער „סמבטיון") און פון אויסלאנד — ארויסצופאהרען אויף גאסטשפילען, אדער אויף א טורנע.

די לייטונג פון אונזער יונגען טעאטעל האט אבער די פארשלאגען אפגעווארפען, ווייל לאדז גופא נויטיגט זיך שטארק אין א בעסערען יודישען טעאטער, און עס איז נויטיג א גרעסערען שטודיום אויפ'ן ארט גופא.

דער „אררט" האפט, מיט דער הילף פון דער ברייטער געזעלשאפט און מיט דער גערעכטער אונטערשטיצונג פון מאגיסטראט און קהלה צו קומען צו א גאר הויכער מדרגה.

דערוויל איז די ארבייט אין „אררט" א זעהר שווערע, ווייל די שטאט (דער אונגעהייער גרויסער שטייער) און דער זאל גופא זענען „שותפים" צו א העלפט הכנסה, חוץ די גרויסע אויסגאבען, און די לייטונג האפט, אז דער גורל פון „אררט" וועט פיל בעסער ווערען, ווען עס וועט געלונגען די שטייער-לאסט צו רעדוצירען.

„גאנג".

היינט ווערט ווידעראמאל געשפילט די פראכטיגע רעווי „דער שאל פון געגנף" מיט'ן אנטייל פון גאנצען אנסאמבל.

די ענדערונגען אין נייעם געזעץ

וועגען אלגעמיינעם מיליטער-פליכט.

דער טערמין פון נאדקאנטיגענט

איז ביז איצט נישט געווען פעסטגעשטעלט. ס'האט פאסירט פאלען, ווען אין די מיליטערישע רייהען זענען אריינגעצויגען געווארען פערזאנען, וועלכע האבען ארומגעטראגען יאהרענלאנג אפיציעלע מעלדונגען, אז זיי זענען פערעכענט געווארען אין נאדקאנטיגענט. קיינמאל האט אזא אין נאדקאנטיגענט-געבליבענער „פאבאראוועניש" געוואוסט, ווען און צו מ'וועט איהם נאך ווען עס איז אריינציהען אין אקטיווען דינסט.

די נייע פעראָרדנונג טראגט אריין אין דעם פערנעבעלדיגען געביט א בעשטימטע מאס קלארקייט. לויט'ן נייעם 66a-ארטיקעל מוז'ן אלע אין נאדקאנטיגענט געבליבענע פאבאראווע מיט'ן מאמענט, ווען זיי ווערען אלט 25 יאהר, איבערגעטראגען ווערען אין רעזערוו, אלס איינס צי זיי האבען יא אדער נישט געדינט און ווי לאנג זיי האבען שוין אפגעדינט.

ביז איצט האבען מיר אויסגערעכענט די ריין-פראקטישע ענדערונגען — וועלכע זענען דורך דער נייער פעראָרדנונג אריינגעפיהרט געווארען אין אוסטאווו וועגען אלגעמיינעם מיליטער-פליכט.

איצט וועלען מיר זיך אפשטעלען אויף פאלגענדע 2 וויכטיגע מאמענטען, וועלכע האבען א ממשות'דיגע פראצעדוראל רעכטליכע בעדייטונג:

דער ארטיקעל 3 האט ווי בעקאנט, פרעצעזירט די פליכט פון מיליטער-דינסט, וואס האט ארומגענומען דאס קאנקרעטע דינסט אין אקטיווען מיליטער, רעזערוו, לאנדוועהר און לאנדשטורם.

לויט דער נייער קאנסטרוקציע פון ציטירטען ארטיקעל ווערט דער דינסט-פליכט בעדייטענד אויסגעברייטערט אזוי, אז ער וועט ארומנעמען נישט בלויז דאס אייגענטליכע מיליטער-דינסט' נאר אויך די פליכט צו רעגיסטרירען זיך, שטעלען זיך צו דער פאבאר-קאמיסיע און מעלדען וועגען געענדערטע אדרעסען.

דאס נישט דערפילען וועלכען ס'איז פון די דערמאהנטע פארשריפטען וועט שוין נישט טראקטירט ווערען אלס געוועהנליכע אדמיניסטראטיווע מיסהאנדלונג, נאר קוואליפיצירט ווערען אלס נישט ערפילען די מיליטער-פליכט.

די נייע פעראָרדנונג רעפארמירט אויך דעם ארט. 87 און פערבינדעט איהם מיט א צוגאב-ארטיקעל 87a, וועלכער ענטהאלט א גאנצע רייהע שטראף-סאנקציעס.

לויט'ן נאר וואס דערמאהנטען ארטיקעל וועלען די שולדיגע:

1) פאר נישט קומען אויף די אויפפאדערונגען פון די מיליטער און קאמונאלע מאכט אין מיליטער-ענינים; 2) פאר נישט בעזיצען צוליב אייגענעם שולד דעם בעקומענעם מיליטערישען דאקומענט; 3) פאר אוועקגעבען, אדער אננעהמען מיליטערישע דאקומענטען אויף אזא אופן, אז ס'איז שווער זיי צוריקצובעקומען למשל, ווען זיי ווערען פער'משכונט; 4) פאר נישט וועלען צונעהמען דעם צוגעשיקטען דורך דער בערופענער מאכט דאקומענטען און 5) פאר בעוואוסטזיניג פערניכטען, אדער צושאנדען מאכען די מיליטערישע דאקומענטען. בעשטראפט ווערען מיט 150 זל. עווענטועל ארעסט אויף א טערמין פון 14 טעג. אדער אויך די ביידע שטראפען גלייכצייטיג.

י. אינפעלד.

בע'גזל'ט דעם מלוכה-אוצר

האבען פוילישע פאליטיקער און אריסטאקראטען.

מיט עטליכע טעג צוריק האט די פאליציי ארעסטירט דעם ווינער איינוואוינער קערנער אונטער דער בעשולדיגונג, אז ער האט אלס פארשטעהער פון דער ווינער פירמע „הומהאל עט קאמפ." געשמוגעלט קיין פוילען פערשידענע לוקסוס-גארדעראבען פאר ווארשאווער איינוואוינער.

די מעשה איז ענטדעקט געווארען דורך א צופאל. אייניגע אויספארשונגס-אגענטען, וואס האלטען וואך ביים הויפט-באהנהויף האבען בעמערקט, אז דער דערמאנטער הערר קערנער, וועלכער איז אנגעקומען מיט'ן ווינער צוג, האט געבראכט מיט זיך א מענגע גרויסע וואליזעס. זיי זענען איהם נאכגעפאהרען אין האטעל „בריסטאל" און דורכגעפיהרט אין די וואליזעס א רעוויזיע, וועלכע האט געגעבען סענסאציאנעלע רעזולטאטען. מ'האט דארט געפונען די עלעגאנטסטע וועש, גארדעראבע א. א. דערביי האט מען ביי ה' קערנער נעפונען אויסגעשטעלטע חשבונות פון דער אויבענדערמאנטער פירמע אויף די געשמוגעלטע חפצים.

ווי עס ווייזט זיך איצט ארויס, זענען אין דער אפערע פערמישט זעהר הויכגעשטעלטע פערזענליכקייטען, וועלכע האבען געמאכט ביי דער פירמע הומהאל בעשטעלונגען אויף די געשמוגעלטע זאכען.

אזוי האט דער געוו. ענדעקישער פינאנץ-מיניסטער און פרעזעס פון דער בודושעט-קאמיסיע אין סיים, ה' יערושי זדזשעכאווסקי, געמאכט א בעשטעלונג אויף געשמוגעלטע פערטיגע אנצוגען פאר א סומע פון 374 דאלאר 87 סענט.

גראף פראנצישעק זאמאיסקי האט פון דעם לעצטען שמוגעל-טראנספארט געזאלט בעקומען מלבושים און וועש פאר 1024 דאלאר, 402 עסטרייכישע שילינג און 1454 שווייצערישע פראנק.

מארקגראף אלבערט וויעלאפאלסקי האט געהאט בעשטעלט געשמוגעלטע סחורות פאר א סומע פון 1011 פונט שטערלינג און 36 עסטרייכישע שילינג.

די פוילישע צאל-מאכט בעגוצט די רעכנונגען נישט בלויז פון דעם איצטיגען שמוגעל, נאר אויך פון א גאנצער רייהע שמוגעל-טראנספארטען פון די פריהערדיגע יאהרען.

„די יסודות פון הויז-פיהרונג".

די יסודות פון גוטער ערציהונג.

אין די היינטיגע קריטישע צייטען מוז מען זעהר שטרענג קאנטראלירען די אויסגאבען אויף לעבענס-מיטעל, ווייל פערדינען פערדינט מען אין פערגלייך מיט דער פאר'מלחמה-צייט וועניגער און די בעדערפנישען זענען גרעסערע. שטעמט זיך פאר דער הויז-ווירטין די פראגע: ווי אזוי זיך איינארדנען, אז מען זאל לעבען מיט מענשען גלייך און עס זאל נישט קאסטען טייער.

אויף דער פראגע גיט א זעהר געלונגענעם ענטפער די אויטארין מיכאלינא אולאניצקא אין איהר בוך „יסודות פון הויז-פיהרונג, פערלאג„ פון מ. ארצט אין ווארשא.

דערזעלבער פערלאג פאן ארצט האט ארויסגעלאזט נאך זעהר א נוצלעך און אינטערעסאנט בוך „די יסודות און פרינציפען פון גוטער ערציהונג". די אויטארען פון דער בוך פר. מאריא וואבאן און מיכאל קורצעוויטש, ווייזען אן אין זייער בוך ווי גוט ערצויגענע מענשען דארפען זיך אויפפיהרען אין פערשידענע פאלען פון לעבען.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.

יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט".

כדי דערלאנגען אן אנטווארט אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלייגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבן. אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין אנטווארט נישט געגעבן ווערן.

גילטיג דעם 18-טען יאנואר 1926

6796. I. K–k

אויב אייער ברודער בעגעהט אזעלכע נארישע שטיק קאנט איהר זיך בעמיהען, אז מען זאל איהם צונעמען די רעכט אייגענוויליג צו האנדלען, איהר דארפט דעריבער דערלאנגען אן ענטשפרעכענדע בקשה אין קרייז-געריכט, אין ראיאן פון וועלכען דער אומנארמאלער ברודער וואוינט. צו דער בקשה דארפען בייגעלעגט ווערען געהעריגע דאקומענטען און קודם כל א צייגניש פון א דאקטאר און מען דארף זיך אויך פערופען אויף עדות. אזעלכע ענינים ווערען נישט פריהער דעצידירט ביז ס'ווערען אויסגעהערט די מיינונגען פון דער ראדע פאמיליגע און פראקוראטור.

6797. א לעזער פון פאדזשעטשנא.

איהר האט דאס רעכט דעם וועקסעל נישט צו וועלען נעמען אלס דעקונג פאר אייער חוב, כל זמן ער איז נישט פערזעהן מיט א געריכטס-קלאוזול געוואנדען געגען אייך.

6798. ר. ליטוואק.
6799. ה. י.
6800. א געטר. לעזער פון זשובארדז.
6801. פינעס פון 38.

וועגען אייערע ענינים דארפט איהר זיך פערשטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג מיטברענגענדיג די צייטונג.

6802. א סוחר פון זאכאדניע.

מעהר ווי 2 ליציטאציעס קאן מען אויף די זעלבע סעקוועסטרירטע זאכען נישט בעשטימען. קוים ענדיגען זיך די ליציטאציעס אהן רעזולטאט, מוזען די ארעסטירטע זאכען אומבעדינג בעפרייט ווערען. דער אייגענטליכער חוב ווערט אבער דערמיט נאך נישט בטול, נאר די עקזעקוציע קאן דעריבער געוואנדען ווערען אויף אנדערע זאכען.

6803. א. נ. ס.

אלץ איינס, וויפיל זאכען איהר האט שטיין אין צימער און וויפיל זאכען איהר וואוינט שוין דארט, קוים זענט איהר נאר דארט איינגעמאלדען, קאן מען אייך בשום אופן נישט אהן א ספעציעלען געריכטס-אורטייל עקסמיסירען. דאס, וואס דער הויפט-לאקאטאר ציהט זיך ארויס פון דער וואוינונג צווינגט אייך נאך נישט, אז איהר זאלט תיכף מוזען אויך מיטציהען.

6804. I. B.

איהר קאן אויסקויפען א קארטע רעיעסטראציינע.

6805. נח ג–ן.

פאר דירה-געלד דינט טאקע א פיערוושענסטווא לגבי אנדערע חובות, אבער נאר אין בעצוג צו די זאכען, וועלכע שטעהן אין זעלבען הויז.

6806. א לעזער פ. ג.

ענדערען קאן מען נאר א פאמיליען-נאמען אבער בשום אופן נישט קיין נאמען. דאס קרייז-געריכט קאן נאר אויסבעסערען א נאמען, אויב ער איז נישט ריכטיג פערשריבען אין די מעטריקאלע ביכער.

6807. א לעזער פון גובערנאטארסקא.

מען קאן אויך די אינוואלידען-רענטא צונעמען אבער נישט די קאנצעסיע.

6808. א פצראינטערעס. לאקאטאר H.

נישט וויכטיג פאר וועלכען קווארטאל איהר זענט שולדיג, קוים האט דער הויזווירט אייך נישט אויפגעפאדערט צו בעצאהלען דירה-געלד, קאן ער געגען אייך קיין עקסמיסיע נישט בעקומען.

Dr. Med. I. WEINBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02.

אינערליכע קראנקהייטען, ספעציעל פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אן אין לעטשניצע, זגערזשער 27 פון 6–7. אין דערהיים פון 3–5 נאכמ.

ראספוטין

זיין מיאוס לעבען און שרעקליכער סוף

לויט גאנץ נייע מאטעריאלען.

פון מ. אשעראוויטש.

5.

און דער פרינץ האט געזונגען...

געזונגען פאר א מענשען, וואס ער האט געהאסט ווי דעם טויט.

געזונגען פאר א מענשען, וואס ער האט בעשלאסען צו דער'הרג'ענען...

דא האט יוסופאוו זיך ווידער גענומען קלאגען דערויף, וואס ער איז קראנק, און ראספוטין האט זיך ווידער אנגעבאטען איהם צו היילען...

— איך וועל דיך אויסהיילען פון אלע קראנקהייטען,— האט ער געזאגט,—דו קום נאר מיט מיר צו די ציגיינערטעס און אלע קראנקהייטען דיינע וועלען זיין ווי מיט דער האנד צוגענומען...

און ווען יוסופאוו האט געזאגט, אז ער איז שוין געווען ביי די ציגיינערטעס און זיי האבען איהם גארנישט געהאלפען, האט זיך ראספוטין פונאנדערגעלאכט.

— ווען מען געהט צוזאמען מיט מיר צו די ציגיינערטעס, איז גאר עפעס אנדערש,—האט ער געזאגט,—צוזאמען מיט מיר קען מען מיט זיי גאר אנדערש פערברענגען... אלעס קומט ארויס אנדערש... בעסער, געשמאקער... אט וועסטו זעהן!

און פונקט ווי עס וואלט אויף דער וועלט נישט געווען אזא זאך ווי בושה, האט ראספוטין אנגעהויבען דערצעהלען מיט אלע איינצעלהייטען ווי אזוי ער הוליעט גאנצע נעכט מיט די ציגיינערטעס; ווי ער שכור'ט מיט זיי, ווי ער טאנצט מיט זיי און ווי ער לאזט זיך וואויל געהן מיט זיי...

ער האט דאס דערצעהלט מיט דער פשוט'סטער שפראך, אויף זיין פויערשען שטייגער און זיך אליין געקוויקט מיט די ווילדע סצענעס, וואס ער האט געשילדערט...

און די צוויי פרויען, די מאמע און די טאכטער, וועלכע האבען שטענדיג אויף איהם געקוקט ווי אויף א הייליגען, ווי אויף א געטליכען מענשען, זענען געבליבען זיצען ווי פערשטיינערטע און האבען זייערע אייגענע אויערען נישט געגלויבט.

„עס איז נישט אמת!" — האבען זיי ביידע אויסגעשריגען צושפרינגענדיג צו יוסופאוו'ען.—„עס איז נישט אמת! ער האט א טבע צו מאכען בלבולים אויף זיך אליין... ער האט הנאה פון דעם, וואס ער טראכט אויף זיך אויס די ערגסטע זאכען"...

אויף ראספוטין'ס פנים האט זיך א שמייכעל בעוויזען. באלד איז ער מיט אמאל געווארען אין כעס, און גיבענדיג א קלאפ מיט'ן פויסט אן טיש, האט ער אויף די צוויי פרויען אנגעהויבען שרייען מיט אזא רציחה, אז זיי זענען ביידע געבליבען אהן לשון...

— וואס איז דא אזוינס?!—האט ער געשריגען.—דו, פעליקס, הער זיך נישט צו צו זיי און קום מיט מיר צו די ציגיינערטעס... דארטען וועט מען דיר פון אלע קראנקהייטען אויסהיילען...

און אנווייזענדיג אויף דער יונגער טאכטער, האט ער געזאגט:

— זי וועלען מיר אויך מיטנעמען...

דאס האט די מוטער אריינגעבראכט אין א פערלעגענהייט, און ווענדענדיג זיך צו ראספוטין'ען, האט זי געזאגט:

— גריגארי יעפימאוויטש, וואס טוט זיך מיט אייך?פארוואס טראכט איהר אויס בלבולים אויף זיך אליין און שלעפט נאך אריין אין דעם מיין טאכטער אויך? וואס וועט מיין טאכטער דארט טון? זי קומט צו אייך, איהר זאלט זי בענשען און איהר ווילט זי גאר נעהמען צו די ציגיינער! איהר טארט אזוי נישט ריידען.

— וואס? — איז ראספוטין געווארען נאך מעהר אין כעס.—מיט מיר מעג א פרוי געהן אומעטום און טון אלץ... דאס איז נישט קיין זינד...

צוגעהענדיג צו יוסופאוו'ן, האט ער איהם ווידער געבעטען, אז ער זאל בעשטימען אן אוועגד ווען צו געהן מיט איהם צו די ציגיינערטעס; ער האט איהם צוגעזאגט, אז ער וועט איהם אזוי פערשטעלען, אז קיינער אין דער וועלט וועט איהם נישט דערקענען. און פאר'ן אוועקגעהן האט ער געזאגט:

— דיך, פעליקס, וויל איך דערקענען מעהר, נעהענטער... דו מוזט מיט מיר געהן פערברענגען.

יוסופאוו'ן האט דאס הנאה געטון: ער איז געווען זעהר צופרידען דערפון, וואס ראספוטין האט זיך מיט איהם אזוי שטארק פעראינטערעסירט און בעקומען חשק איהם צו דערקענען נעהנטער. דאס האט ער דאך געוואלט, דאס איז דאך געווען אזוי נויטיג פאר דעם פלאן, וואס ער און די אנדערע האבען אויסגעארבייט ראספוטין'ען צו פערנארען און איהם דער'הרג'ענען... ער האט גארנישט נעקענט פערשטעהן ווי עס קומט, וואס ער, דער דורכגעטריבענער ראספוטין, וואס שמעקט ארום יעדען נייעם מענשען ווי א הונט און דערפיהלט באלד ווער עס איז איהם אויסען צו טון שלעכטס און ווער נישט—ער פיהלט איצט אינגאנצען נישט מיט וועלכע כונות יוסופאוו האט זיך מיט אמאל אזוי צוגעלאזען צו איהם און ער כאפט זיך נישט, אז יוסופאוו געהט איהם נאך ווי א מל'ך המות, וואס האט זיך פערלעגט אויף זיין לעבען...

אבער אין דעם איז אויך געווען א געוויסע אורזאכע, וואס האט ראספוטין'ן געמאכט בלינד אין יענעם מאמענט. בלינד אויף אזוי ווייט, אז ער האט נישט געזעהן ווי מען פיהרט איהם צום טויט.

(המשך קומט).

גרויסע אפערע פון א פערשטעלטען שטייער-סעקוועסטראטאר אין ווארשא.

יודישע סוחרים האבען צוליב דער אפערע געליטען גרויסע צרות.

מיט א צייט צוריק האט זיך אין ראיאן פון 18-טען שטייער-בעצירק אין ווארשא (שטייער-אמט נאוואליפקי 10), בעוויזען א פארשוין אין א סטודענטיש היטעל, וועלכער האט זיך פארגעשטעלט אלס שטייער-סעקוועסטראטאר און געמאהנט ביי דער יודישער בעפעלקערונג די שטייערן. אהן שום צערעמאניעס פלעגט דער פארשוין פערפאהרען מיט א פלאטפארם צו די שטייער-צאהלער און פלעגט שטעלען אנ'אולטימאטום:

— געלד אויפ'ן טיש, אדער אהער די זאכען!

דער פער'חוב'עטער שטייער-צאהלער פלעגט, נאטירליך, אין אזא פאל אנווענדען אלע מיטלען „גייכער" צו מאכען דעם שטרענגען עקזעקוטאר, און עס פלעגט זיך ענדיגען דערמיט, וואס דער פארשוין פלעגט „איינגעהן" צו נעהמען א טייל געלד אויף דער האנד און דאס איבריגע פלעגט ער איינמאהנען אין ראטעס. די ראטעס פלעגט ער נעהמען אדער פערזענליך, אדער גאר ביי זיך אין „ביורא", וואס האט זיך געפונען אין א צימער פון דוד נאטקעוויטש'עס אפטייק-סקלאד (טווארדא 35).

אזוי-ארום פלעגען יודען אפטמאל פערזעצען פון זיך דאס לעצטע מלבוש און ברענגען דאס געלד צום שטרענגען „סעקוועסטראטאר", וועלכען מען האט שוין אויף דער יודישער גאס געקענט אונטער'ן נאמען „גראבסקי'ס היצעל".

און ווער ווייס, ווי לאנג דער „היצעל" וואלט אזוי געזויגען דאס בלוט פון די יודישע סוחרים, ווען נישט א צופאל.

דעם פערגאנגענעם שבת האבען זיך אין שטייער-אמט — אויף נאוואליפקי געווענדעט א געוויסער ישראל פראש (מילא 33) און קרושע ציק (מלאצינסקא 5) מיט קוויטען אויף איינצאהלען צו איניגע הונדערט זלאטעס אלס לעצטע ראטעס פאר שטייערן.

די קוויטען האבען זיי בעקומען טאקע פון „גראבסקי'ס היצעל", וועלכער האט געפאדערט ברענגען איהם דאס געלד אין זיין „ביורא" אויף טווארדע נאכדעם, ווי ער האט שוין ביי זיי געהאט איינקאסירט צו 684 זלאטעס.

ביידע שטייער-צאהלער איז צופעליג איינגעפאלען בעסער געהן דירעקט אין שטייער-אמט צאהלען. דא ערשט האבען זיך די בעאמטע ארומגעזעהן, אז די קוויטען זענען געפעלשטע און האבען באלד געמאלדען דער פאליציי.

אזוי ארום איז די אפערע ענדליך ענטדעקט געווארען.

„גראבסקי'ס היצעל" איז באלד ארעסטירט געווארען. עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז דאס איז א געוויסער יוזעף ברינאוויטש (שליזקא 53), וועלכער האט זיך פארגעשטעלט אלס מעדיצין-סטודענט פון ווילנער אוניווערזיטעט.

בעת דער רעוויזיע אין זיין וואוינונג האט מען ענטדעקט 600 „נאקאזי פלאטניטשע" און פראטאקאלען", שוין אויסגעפילט פאר יודישע סוחרים. אויסער דעם האט מען געפונען א קליינע האנד-דרוקעריי, א פאלשען שטעמפעל פון ווארשאווער אוניווערזיטעט און פיל טשעק-ביכלעך פון דער קרעדיט-באנק אין זשירארדאוו, וועלכע עקזיסטירט שוין לאנג נישט. חוץ דעם האט מען ביי איהם נאך געפונען א פאלשען שטעמפעל פון סאוויעטישען „רויטען-קרייץ" און א גאנצען זאפאס שטייער-קוויטונגען.

ווי עס האט זיך ארויסגעוויזען, האט דער אפעריסט ברינאוויטש ווירקליך א צייט געארבייט אלס געהילף-סעקוועסטראטאר אין שטייער-אמט, אבער צוליב מיסברויכען איז ער מיט א האלב-יאהר צוריק בעזייטיגט געווארען פון פאסטען.

דער אפעריסט האט אבער בעוויזען צו פערכאפען מיט זיך א גרויסע צאהל לעדיגע שטייער-קוויטירונגען און — איז געווארען א „מענש פאר זיך".

די פאליציי האט אויך ארעסטירט דעם אינהאבער פון אפטייק-סקלאד דוד נאטקעוויטש, ביי וועלכען דער אפעריסט האט זיך געהאט איינגעארדענט זיין „ביורא".

נאטקעוויטש איז זיך נישט מודה, אז ער זאל האבען אנטייל-גענומען אין דער אפערע. ער טענה'ט, אז ער איז אליין געפאלען אלס קרבן פון אפעריסט, וועלכען ער האט אבגעגעבען זיין אייגענעם קאבינעט אויף א ביורא, בלויז דערפאר, וואס ער האט איהם געגלויבט, אז ער איז ווירקליך א סעקוועסטראטאר.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעציאליסט פאר אוירען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען.

קאנסטאנטינער 9, טעל. 27-31.

שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5—7

נעמט אויך אן אין לעטשניצע, נגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2 ביז 3.

כאאס אויף די וואהל-פראנטען

(ענדע — 3-טע זייט)

פון דער צווייטער זייט, ווערען אין פיל שטעט געשאפען קאטוילישע-נאציאנאלע בלאקען, צו וועלכע ס'שטעהען אויך צו די דארטיגע כאדעקישע ארגאניזאציעס.

דאסזעלבע בעמערקען מיר אויך אויף אנדערע וואהל-פראנטען. אפילו אויף די נישט-פוילישע. די סאנאציע פרובט אומעטום אריינדרינגען און דאס געלינגט איהר נור טיילווייז. פיל ארגאניזאציעס, וועלכע קאנען נישט ווידערשפעניגען דער סאנאציע צוליב פערשידענע טעמים. אבער ווילען אויך נישט פולשטענדיג צושטעהן צו דער סאנאציע, געפינען אנ'אויסוועג און גיבען זייערע מיטגלידער פרייע הענד צו שטימען, ווי זיי וועלען געפינען פאר נויטיג. אזוי האט דעם זונטאג אויך בעשלאסען די קאנפערענץ פון די פאסט-בעאמטע.

אנ'אינטערעסאנטער וואהל - קוריאז קומט איצט פאר מיט די צוקער-אינדוסטריעלער. פון איין זייט בעמיהען זיי זיך שוין עטליכע וואכען, אז די מאכט זאל זיי ערלויבען צו העכערן דעם פרייז פון צוקער, ווייל זיי ווערען נעביך רואינירט. און פון דער צווייטער זייט האבען איצט א רייהע צוקער-פאבריקאנטען געשאנקען פאר'ן וואהל-פאנד פונ'ם „קאנארעק" (קאטוילישנאציאנאלען בלאק פון דער ענדעציע) גאנץ היבשע סומען, צום ביישפיל, די צוקער-פאבריק „לובלין" — 2820 זל., די צוקער-פאבריק „מילעיוב" 6429 זל., די צוקראווניע „גראכאוו" — 6170 זל., דער לאנדווירטשאפטס - סינדיקאט אין לובלין — 6270 זל.

נו, איז באמת נישט א רחמנות אויף די צוקער-פאבריקאנטען? דארף נישט די רעגירונג זיך דערבארימען אויף זיי און ערלויבען העכערן דעם פרייז פון צוקער? דארפען מיר דען נישט אלע שטיצען מיט אונזערע צוקער-גראשענס דעם „קאנארעק"?...

איבעריגענס, דוכט זיך, וועט אפילו דער צוקער נישט פערזיסען דעם גורל פון די „קאנארקעס". זייערע אויסזיכטען ביי די וואהלען זענען, אלענפאלס, ביז איצט, גאר נישט קיין געהויבענע!

אויך די צווייטע רעאקציאנערע פארטיי, וועלכע איז א מאל געגאנגען פעסט געשלאסען מיט דער ענדעציע, די פארטיי פון סטראנסקי-דובאנאוויטש (כ. נ.) וועט, וואהרשיינליך, נישט האבען קיין זיסערן וואהל-קאמף פון דער ענדעציע.

אין דער דובאדעציע קעמפען אויך צוויי ריכטונגען: איינע מיט סטראנסקי'ן אין דער שפיץ ציהט צו דער ענדעציע און א צווייטע מיט פראפעסאר זשולטאווסקי'ן אין דער שפיץ ציהט צו די קאנסערוואטיווען, וועלכע ווילען צוזאמען ארבייטען מיט דער רעגירונג. מיט א קורצע צייט צוריק האט געהאט די אויבערהאנד די צווייטע ריכטונג און פראפעסאר זשולטאווסקי איז זאגאר געווען א מיטגליד אין דעם קאנסערוואטיסטען-קאמיטעט אלס בעפולמעכטיגטער פון כ. נ., אבער לעצטענס האט סטראנסקי גובר געווען און אויף דער לעצטער זיצונג פונ'ם פרעזידיום פון כ. נ. איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, אז די מיטגלידער פון כ. נ. טארען נישט קאנדידירען אויף וועלכע ס'איז קאנדידאטען-ליסטעס, וואו עס קאנדידירען נעמען, וועלכע דערוועקען ספקות אין דער הינזיכט פון זייערע רעליגיעזע אדער געזעלשאפטליכע אנשויאונגען, ווי צום ביישפיל אויף די ליסטעס פונ'ם „אונפארטייאישען קאמיטעט פאר מיט-ארבייטערשאפט מיט דער רעגירונג".

ווייטער ווערט געזאגט אין דער רעזאלוציע, אז צוליב דעם, וואס ס'איז נישט צושטאנד-געקומען אנ'איינהייטליכע קאטוילישע ליסטע אין דער גאנצער מלוכה, דארף די כ. נ. זיך בעמיהען צו שאפען אומעטום, וואו דאס איז נאר מעגליך, קרייז-פערשטענדיגונגען, אינ'ם זין פון דעם ביסקופען-בריף, מיט די פארטייען, וואס שטעהען אויך אויף דעם שטאנדפונקט.

פראפעסאר זשולטאווסקי האט צוליב דער דערמאנטער רעזאלוציע געלעגט זיין מאנדאט אינ'ם קאנסערוואטיסטען-קאמיטעט אין רשות פון כאענישען צ.-ק. אבער דערמיט ענדיגט זיך נאך עס נישט ביי די דובאדעקעס. ווארום ס'איז פאראן דארט א גרויסע גרופע רייכע פריצים, וועלכע זענען נישט מסכים מיט סטראנסקי'ס קריגערישע פאליטיק און מען שמועסט וועגען א זעהר ערנסטען דורכברוך אין דער דובאדעקישער פעסטונג...

ה. מ.

Dr. med. H. LUBICZ

צעגעלניאנא 43, טעל. 32-41

ספעציאליסט פאר הויט-, ווענערישע און מענער-שוואכע - קראנקהייטען היילונגס-קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל).

נעהמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד.

„ארט"

ארטיסטישער רעוי און קאמער-טעאטער

אונטער דער לייטונג פון

מ. בראדערזאן.

ווייסער זאל פון „מאנטיפעל" זאכאדניא 43.

היינט און טעגליך

די לעצטע טעג פון 3. פראגראם!

היינט מיטוואך — 1 פארשטעלונג: פינקטליך 9.15 אין אווענד

פון גראנדיעזען 3-טען פראגראם:

נסים מן השמים

מוזיקאל. לייטער: ה. קאן. דעקאראציעס און קאסטיומען, ארט.-מאלערס: ד. מאטוס און בלום. רעזשי: מ. פולאווער. קאמפאר.: קאזאנאווער

קאנצערט-מייסטער: בייגעלמאן.

בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון 5 א זייגער נאכם.

אין די ציין פון טיגער.

סענסאציאנעלער ראמאן

פון מאריס לעבלאן

(50

— איך געדענק נישט, וואס פאר א נאמען איהר האט מיר אנגעגעבען אלס אייער נאמען, אבער ס'איז געווען נישט ריכטיג אנגעגעבען! — האט פערנא געזאגט צו דער פריילין לוויואסער.

— וואס הייסט עפיס?.. מארטא. איך הייס מארטא! — האט זי לעבהאפט געענטפערט.

— ניין, איהר הייסט פלארא. פלארענציא לוויואסער...

זי האט א ציטער געטון.

— וואס?.. ווער האט עס אייך געזאגט? פלארא... פונוואנען ווייסט איהר?

— אטא איז אייער פאטאגראפיע. דער נאמען איז א ביסעל אפגעריבען.

— אך! — האט זי פערוואונדערט אויסגערופען, קוקענדיג אויף דער פאטאגראפיע — ס'איז נישט צום גלויבען! פונוואנען האט זיך עס גענומען? וואו האט איהר עס געפונען?

פלוצלינג האט זי צוגעגעבען:

— דאס האט אייך אודאי דער פאליציי-פרעפעקט געגעבען? יא... ער... איך בין אין דעם זיכער... איך בין זיכער, אז די פאטאגראפיע דינט דער פאליציי ביים זוכען מיך... מיך זוכט מען אויך... און דאס — צוליב אייך... שטענדיג אומעטום זענט איהר אריינגעמישט...

— איהר האט נישט, וואס מורא צו האבען — האט פערענא געזאגט — ס'איז גענוג צו מאכען עטליכע שטריכען אויף דער דאזיגער פאטאגראפיע, כדי זי צו מאכען אינגאנצען נישט ענליך אויף אייך... איך וועל עס מאכען... איהר האט נישט, וואס מורא צו האבען!

זי האט אבער נישט געהערט זיינע רעד, אזוי פערקוקט איז זי געווען אין דער פאטאגראפיע.

— איך בין געווען אלט צוואנציג יאהר — האט זי געשעפטשעט — געוואוינט האב איך אין איטאליען... גאט מיינער, ווי גליקליך בין איך דאן געווען! איך האב זיך מאדנע געפרייט מיט דער דאזיגער פאטאגראפיע!.. איך האב זיך געפיהלט, אלס וואונדערליך שעהן!.. און דערנאך האט זי מיר עמיצער אוועקגעגנב'עט...

און שטילער נאך האט זי ארויסגערעדט איהר נאמען, ווי ווענדענדיג זיך צו אנ'אנדערער, אומגליקליך ווזען:

— פלארא...

טרעהרען זענען איהר גערונען איבער'ן פנים.

— די דאזיגע פרוי וואלט נישט געווען בכוח מיך צו דערהרג'ענען! — האט פערנא א טראכט געטון — איך מיין, אז ס'איז אונמעגליך זי זאל האבען עפיס א שייכות מיט די באנדיטען... און פונדעסטוועגען...

ער איז אפגעגאנגען פון איהר און אנגעהויבען צו שפרייזען איבער'ן צימער.

ער האט זיך צוגעקוקט צו די איטאליענישע לאנדשאפטען אויף דער וואנד.

דערנאך האט ער בעטראכט די ביכער אויף די פאליצעס, און געלייענט די טיטולען. דאס זענען געווען ווערק פון דער פראנצויזישער און וועלט-ליטעראטור, וואס האבען עדות געזאגט אויף דער הויכער אינטעליגענץ פון דער לייענערין פון זיי.

פלוצלינג האט געווענדעט אויף זיך זיין אויפמערקזאמקייט איין באנד פון שעקספיר'ן, וואס האט זיך איהם אויסגעוויזען צו זיין אנ'אנדערער, א נישט ענליכער צו די איבעריגע.

דער רויטער רוקען פון דעם דאזיגען באנד, איז געווען עפיס שטייפער, פרישער, ווי די אנדערע.

געווען איז עס דער אכטער באנד, און פערנא האט איהם פאמעליך גענומען אין די הענד אריין.

ער האט זיך איבערצייגט, אז ער איז געווען גערעכט: דאס איז נאר כלומר'שט געווען א בוך, נאר פאקטיש איז עס געווען א שאכטעל אין דער פארם פון א בוך, וואס האט געקאנט דינען אלס אנ'אויסגעצייכנט בעהעלטעניש.

אין דעם שאכטעל זענען געלעגען בריף-בויגענס און קאנוערטען, און א חוץ-דעם בויגענס געקעסטעלט פאפיר, וואס זענען געווען ווי פון א בלאק-נאט ארויסגעריסען.

דער אויסזעהן פון די דאזיגע בויגענס האט איהם נאך מעהר פעראינטערעסירט. איהם האט זיך דערמאנט דער כתב-יד פונ'ם ארטיקעל, וואס ער האט געפונען אויפ'ן הויף. די זעלבע גרויס פון פאפיר, און דיזעלבע גרויס פון קעסטעלעך.

ער האט איבערגעבלעטערט עטליכע בויגענס, און דערזעהן אויף דעם לעצטען עפיס נאטיצען, וואס זענען געשריבען געווען מיט בליי אויף דער שנעל...

ער האט איבערגעלייענט:

„ווילע ביים בולוואר סושע. ער ערשטער בריף. ביינאכט פון דעם 15-טען אפריל אויפ'ן 16-טען.

„דער צווייטער בריף. ביינאכט פון 25 אפריל אויפ'ן 26.

„דריטער און פערטער. ביינאכט, דעם 5 און דעם 16 מאי.

„דער פינפטער בריף און דער אויפרייס. ביינאכט דעם 25 מאי.

קודם כל האט געווענדעט אויף זיך זיין אויפמערקזאמקייט דער פרט, וואס דער ערשטער בריף האט געטראגען דעם דאטום פון דער אנקומענדער נאכט. דערנאך — וואס צווישען איין בריף און דעם אנדערען איז געווען א שטח פון 10 טאג. דערביי האט איהם פערחידושט די ענליכקייט פון דער האנדשריפט צו דער האנדשריפט פון ארטיקעל, וואס איז געווען אפגעדרוקט אין „עקא-דע-פראנס".

דעם כתב-יד פון ארטיקעל האט ער געהאט ביי זיך אין פארטפעל.

וועלענדיג נאכקאנטראלירען דעם כתב-יד און דעם אויסזעהן פון פאפיר האט ער ארויסגענומען פון טאש דעם פארטפעל.

דער כתב-יד איז דארט נישט געווען.

— צום טייוועל! — האט פערנא אויסגערופען.

(פארטזעצונג קומט).

טעלעגראמען.

בעראטונג וועגען מלוכה-ליסטע פון מינדערהייטען-בלאָק,

וואַרשאַ. 17 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) ביז 5 אינדערפריה האָבען נעכטען געדויערט די בעראַטונגען פון די פאָרשטעהער פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען. עס האָבען אַנטיילגענומען די יודען, דייטשען, אוקראַינער און ווייסרוסען. די ליטווינער זענען נישט אַנוועזענד געווען. די בעראַטונג האָט געדאַרפט פעסטשטעלען ענדגילטיג די טאַקטיק ביי דער וואַהל-אַקציע און די מלוכה-ליסטע פון'ם בלאָק. די בעראַטונג איז געווען אַ שטורמישע. די דייטשען האָבען געפאָדערט דעם צוגעזאָגטען מאַנדאַט אין מזרח-גאַליציען און דעם סענאַטאָרען-מאַנדאַט אין לאָדז. דאָס האָט אַרויסגערופען ווידערשפרוכען. צו קיין ענטגילטיגער פערשטענדיגונג וועגען דער פראַגע איז מען נאָך נישט דערגאַנגען,

---

וועגען אנטייל פון גייסטליכע אין די וואהלען.

קאַטאָוויץ, 17 (א. ו.) די פראַגע וועגען קאַנדידירען פון גייסטליכע צום סיים און סענאַט איז פאַר אָבער-שלעזיען געלעזט געוואָרען אין דעם זין, וואָס אַרויסשטעלען זייער קאַנדידאַטור וועלען קאָנען געוועזענע דעפוטאַטען און סענאַטאָרען, אָדער אָנגעזעהענע פאָליטישע טוער.

מ'וועט קאנען בעשטעלען א גוט וועטער.

ניו-יאָרק 17 (ספ.טעל.) דאָ זענען געמאַכט געוואָרען מיט אַ גינסטיגען רעזולטאַט פראָבעס פון שאַפען קינסטליך גוטע וועטערען. דאָס מיטעל בעשטעהט דערין, וואָס איבער די וואָלקענס הויבט זיך אויף אַן אַעראָפּלאַן, וועלכער באָמבאַרדירט די וואָלקענס מיט עלעקטריזירטע זאַמד-זעק. אונטער דער ווירקונג פון עלעקטריע ווערען די וואָלקענס צוריסען און עס בעוויזט זיך די זון.

פון 22-טען שטאק.

ניו-יאָרק, 17 (ספ. טעל.) צוליב אַ בענזין-אויפרייס איז דער ווינדע-לייטער פון אַ וואָלקען-קראַצער אַראָפּגעפאַלען אין דער עפענונג פון דער ווינדע, פון 22-טען שטאָק, בילדענדיג די גאַנצע צייט אַ לעבעדיגען פאַקעל.

בענזין-אויפרייס אין מאסקווא.

ריגע, 17 (אַט"ע). פון מאָסקווע איז מען מודיע: דאָ איז פאָרגעקומען אַ בענזין-אויפרייס, פון וועלכען ס'איז צושטערט געוואָרען אַ געביידע נעבען דער ג.פ.או. מ'נעהמט אָן, אַז דאָס איז אַ קאָנטער-רעוואָלוציאָנער אַקט.

אַרום דעם געוועהר-שמוגעל.

בודאַפעשט, 17 (א.וו.) אַהער איז אָנגעקומען אַן'עסטרייכיש-אונגאַרישע קאָמיסיע, וועלכע דאַרף אויספאָרשען דעם ענין פון שמוגלען געוועהר קיין אונגאַרן.

Niniejszem unieważniam następujące 2 weksle:

1) Weksel na sumę zł. 100.— wystawca Abram Ekerman, płatny w Łodzi u F. Dobroszyckiego, Św. Jakóba 10, zlecenie M. Minski.

2) Weksel blanco na zł. 100.— wystawca M. Minski w Łodzi, ul. Jerozalimska 8.

Znalazca zechce za wynagrodzeniem zwrócić takowe do P. Szermana, Kilińskiego Nr. 23, dla Pływackiego. 510

מענער-קאַלאשען פון 9.50 זל.
קינדער-קאַלאשען פון 5.50 זל.
גאַבאַרדינאַווע באַטען פון -.20 זל.
אויף לאַנגער אַלע גרעסען און פאַסאָנען
ביי ה. שיינפינקער,
44 פעטריקאָווער 44.
511

איינציגע טויזענד
פאָר איינפאַכע קינדער-שטרימף, פריהער פרייז ביז 1.75, ווערען אין דער צייט פון דער ליקווידאַציע פון געשעפט, פעטריקאָווער 100, צו 35 ביז 55 גר. אַ פאָר פערקויפט. פון דאַמען-מאַנטלען, קליידער, זאָווי הערן-אַנציגער, פאַלטענס און הויזען, איז נאָך דאָ אַ שעהנער אויסוואַהל, אַזוי, אַז איהר קענט זעהר גינסטיג איינקויפען ביי Juljus Rosner, Piotrkowska 100
נור נאָך אַ קורצע צייט!
505

אַכטונג, ה"ה פריזיערס!
קעלניש בלומען-וואַסערן נור 3.50 אַ קילאָ
וועזשעטאַל " 1.80 "
פיקסין-זייף צום ראַזירען " 7.60 "
ברילאַנטין " 3.50 "
פראַנצויזישער לאַקיר " 45 גר. אַ דעקאָ
איך בעזיץ אויך אַ רייכען אויסוואַהל פון פלאַטין- און שטאַהל-זאַכען אַלעס צו פאַבריקס-פרייזען.
מיט אַכטונג די פערפומעריע
J. DRUKIER
11 ZAWADZKA 11.
בעמערקונג: פאַר ענגראָסיסטען — גרעסערער ראַבאַט און גינסטיגע בעדינגונגען.

קורס פון שאָפערס-מעכאַניקער
קורס פון אויטאָמאָביל-פיהרער
ביי דער אינדוסטריע-שולע פון דער געזעלש. צו פערשפרייטען בילדונג און טעכנישע וויסענשאַפט צווישען יודען
פאָמאָרסקאַ 48-46, טעל. 63-80.
גענויע אינפאָרמאַציעס ערטיילט די שול-קאַנצעלאַריע פון 10 ביז 2 נאָכמיטאָג און פון 7 ביז 9 אין אָוונד.
504

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17 טעל. 33-16.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערען קר.	10—11 2—3 7—6
ד"ר רוזשאַנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד"ר גאָלדשטיין-פאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	1—2 7—8
ד"ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פאַפיערני	פרויען און געבורט-הילף	1-11½ 5—6
ד"ר קאַנטאָר	כירורגיש-קראַנקהייט.	5-4 זונ. 1—2
ד"ר ווײַנבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	1-11 5½—7
ד"ר סטופעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	3—7
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	9—2

צאָהן-טעכנישע בעהאַנדלונג, בעלייכטונגען, קאָראָנען, פּאָסטען א. א. וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
א רענטגען-אינסטיטוט
בעהאַנדלונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שטאַמלער.
איינפּונגען נעגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
וויזיט אין דער שטאָט.

צו פערקויפען
12 האַנד-זאַקען-מאַשינען 200-טער און 156-ער ווי אויך אַ רענדער-מאַשין מיט 2 צילינדערס, 156ער און 120-ער, פאַסט-ניי. צו ערפאַהרען אין אַדמ. 490

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG
זאַכאַדניאַ 15, טעל. 08-31
היילט נאָך פערבעסערטע מעטאָדע ציין און מונד-קראַנקהייטען, צייהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, פּלאָמבירט, לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציין. נעהמט אָן פון 9—12 פרימאָרגען און פון 3—7 אין אָוונט. צו בילינע פרייזען. 1956

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד"ר וואַלינסקי	נאָז, האַלז, אויערען קר.	3—4
ד"ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	9½-12 4-5
ד"ר שיפמאַן	אינערליכע קראַנקה.	11—1
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט-קר.	12—2
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	1—3
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12½—2
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע-קראַנקה.	1—3
ד"ר בערגסאָן	פרויען און געבורט-הילף	3—4

טעכנישע-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. וו. פּאַקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-און-בעשטראַהלונג איינשפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויך פערלאַנג — היילמיטלען אין שטוב. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען געמאַכט אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויך פון ... און בלוט.
אימפונגען געגען שקאַרלאַטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ
דענטיסטישער קאַבינעט
עס נעהמען אָן:

ד"ר ווײַנבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10—2 נ.
ד"ר לאָזשינסקי סמאָראָגאָרסקאַ	צאָהן-אַרצט	5—7

קינסטליכע ציין, קאָראָנען, פּאָסטען א. א. וו.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאַג.

ODBIORCY
stałego poszukuje na odcinki krawieckie tylko kamgarny i flausze.
ST. WOŹNIAK,
Poznań, ul. Poznańska 36.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78.
הויט און וועניעריש קראַנקהייטען און ליכט-היילאינסט. נעהמט אָן פון 4—7 אין אָוונד.

מאַסאַזש- און הייל-גימנאַסטיק-שולע און קאַבינעט
פון דר. מעד.
ב. שמירגעלד
צעגעלניאַנאַ 6, טעל. 51-89.
רוקענביינער - פערקרימונגען, פּאַראַליזען, נערווען-שמערצען, פעטזוכט, טראַוומאַטיזם, שוינדל-פערשטאָפּונג, גינעקאָלאָגישע מאַסאַזשע, בעהאַנדלונג פון פיזיש שוואַכע קינדער (גרופען). נאָך דעם ענדיגען די שולע, ווערט אַרויסגעגעבען אַ צייגניש. עמפּפאַנג פון 3—5 נאָכמ.

Dr. med.
NIEWIAŻSKI
Sienkiewicza 34
tel. 59-40.
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקה. בעהאַנדל. פון מענער-שוואַכע נעמט אָן פון 5—9 אָוונד.

AKUSZERKA
G. SALIMONOWA
Szkolna 12
נעהמט אָן געבורטען.

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-באַשטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע. נעמט אָן פון 12—3 נאָכמ. און פון 6—9 אין אָוונד.
לעטשניצע פרייזען.

Dr. med.
BRAUN
פּאָלודניאָווע 28,
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (הער-אויספאַל)
נעהמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אָוונד.

אַ וועש-נייהערין
אַ פּאָדרעגטשנע מיט אַ מאַשין, ווי אויך אַ לערן-מיידעל, ווערען געזוכט
פראַנציסקאַנער 61, וואוינונג 31.
500

Dr.med. A. MAZUR
אויערען און האַלז-קראַנקהייטען, שטימע-און שפּראַך-פעהלערען (שטאַמלען א. אז. וו.)
האָט זיך איבערציגען פון נאַרוטאָוויטש 44
אויף ווסכאָדנאַ 65, טעל. 66-01
(איינגאַנג אויך דורך פּעטריקאָווער 46).
נעהמט אָן פון 11³⁰—12³⁰ און פון 3—5 נאָכמ. 770

Dr. med.
WOLF EYCHNER
פרויען - קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגיערזשער 11 טעל. 34-72.
נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12—2 נאָכמ. און דערהיים פון 5-6 אָוו.

ליי-ביבליאָטעק
אויפ'ן נאָמען פון
א. איזענשלאָס
11 פּאָלודניאָווא 11
איז אָפען מאָנטאָג און מיטוואָך פון 9—5 אָוונד, שבת – פון 10—1 מיטאָג און פון 4—9 אין אָוונד.

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַכאָדניע טעל. 49-66
צאָהן-כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען פון מויל, ציסטען, געשוואולסטען, צאָהן-פיסטולן א.אז.וו. נעמט אָן פון 1½—5 וואָכענטאָג און יום-טוב פון 10—12

אליכם אישים אקרא וקולי
אל בני אדם!!!
בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש
אליין איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אָנגעוועהטאָגטע ענינים, זאָלסטו קומען צו לויפען אין ביוראָ
17 פעטריקאָווער 17
2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52,
וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אויסטאַוו, קלאַוזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אַפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו, ביטעס וועגען דירה אינאָרזשאַנד-ראָזיעמטשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, אַקטען-אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען.
רעכט-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ,
פעטריקאָווער 17, זאַכאַדניאַ 52.

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.